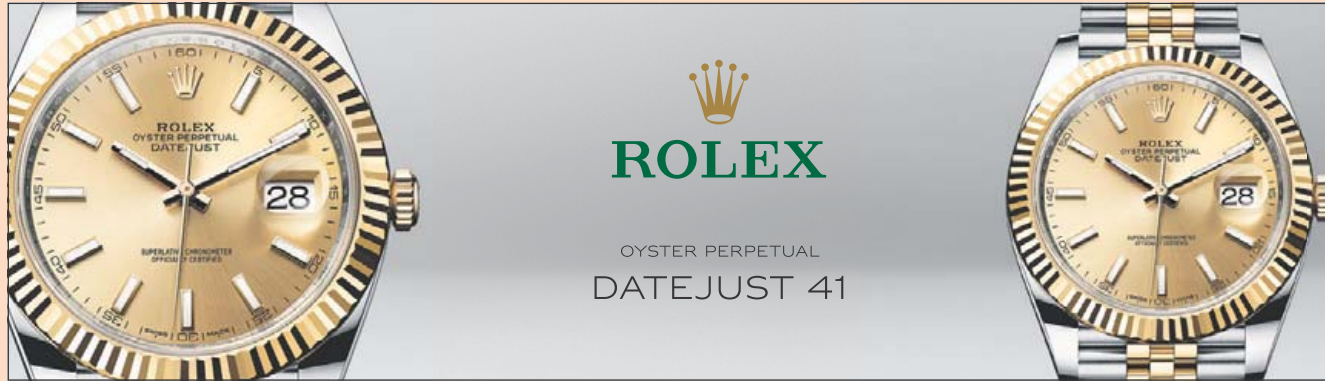

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 27. febrúar 2019

8. tölublað | 13. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

ROLEX
OYSTER PERPETUAL
DATEJUST 41

MICHELSEN
ÚRSMÍÐIR
Laugavegur 15 - 101 Reykjavík
511 1900 - www.michelsen.is

Vítahringur veitingamanna

Veitingarekstur hefur verið erfiður frá sumrinu 2017. Kostnaður hefur farið vaxandi en offramboð á veitingastöðum hefur leitt þess að hart er barist um magana í hádeginu. Vopnið sem er beitt er hádegisboð. Verð fer því lækkandi á sama tíma og kostnaður vex. Það er vítahringur veitingamanna. »8-9

»2

WOW air náði sáttum við leigusala félagsins

Gengjð var frá samkomulagi á milli WOW air og leigusala flugfélagsins í lok síðustu viku. Þar með hefur síðasta skilyrðið fyrir fjárfestingu Indigo Partners í félaginu verið uppfyllt. Unnið er að því að leggja lokahönd á viðskiptin.

»4

Malasískur risi vill kaupa Geirsgötu 11

Malasískt stórfyrirtæki vill kaupa húseignina að Geirsgötu 11. Fyrirtækið segir kaupin gefa því tækifæri til þess að hefja fjárfestingar hér á landi, sér í lagi á sviði hótelfarstarfsemi. Stjórnarformaður móðurfélagsins er auðjófurinn Vincent Tan.

»14

Sögulegt tækifæri

„Vonandi átta aðilar vinnumarkaðarins sig á því sögulega tækifæri sem er til staðar að ná vöxtum niður á Íslandi – það yrði kjarabót sem kostaði ekkert,“ segir Agnar Tómas Möller, framkvæmdastjóri sjóða hjá GAMMA, í aðsendri grein.

VERSACE

Optical Studio

SMÁRALIND • LEIFSSTÖÐ • KEFLAVÍK

Módel: Brynja Dan

Seðlabankinn verði með fjóra bankastjóra

Seðlabanki Íslands verður skipaður fjórum bankastjórum samkvæmt drögum að frumvarpi um breytingar á lögum um Seðlabankann sem nú liggur fyrir. Þannig verður einn aðalseðlabankastjóri og þrjár varabankastjórar, samkvæmt heimildum Markaðarins.

Í stað núverandi fyrirkomulags, þar sem er einn aðstoðarseðlabankastjóri, er því gert ráð fyrir þremur varabankastjórum sem munu skipta með sér verkum. Í frumvarpinu er lagt til að einn fari með peningamál, annar beri ábyrgð á fjármálastöðugleika og þriðji varabankastjórinn verði yfir fjármálaeftirliti innan sameiginlegrar stofnunar Seðlabankans og Fjármálaeftirlitsins (FME).

Frumvarpið verður rætt á fundi ráðherra-

Már Guðmundsson seðlabankastjóri.

nefndar um efnahagsmál og endurskipulagningu fjármálakerfisins á morgun, fimmtudag, samkvæmt heimildum Markaðarins. Verði frumvarpið samþykkt þegar það verður lagt fyrir Alþingi er áætlað að breytingarnar muni taka gildi 1. janúar á næsta ári.

Sérstök verkefnisstjórn, sem heyrir undir ráðherranefnd um efnahagsmál, hefur unnið að frumvarpinu síðustu mánuði eftir að tilkynnt var um það í október í fyrra að hafin væri vinna við að sameina Seðlabankann og FME. – hae

Tilboðum í Icelandair Hotels skilað í vikulok

Fjárfestar sem fóru áfram í aðra umferð sölufelisins á Icelandair Hotels, dótturfélagi Icelandair Group, hafa frest fram til 1. mars næstkomandi til að skila inn skuldbindandi tilboðum í hótélkeðjuna, samkvæmt heimildum Markaðarins. Upphaflega var gert ráð fyrir að tilboð myndu berast ekki síðar en 12. febrúar síðastliðinn en ákveðið var að framlengja frestinn fram til mánaðamóta.

Á meðal þeirra fjárfesta sem voru teknir áfram í aðra umferð sölufelisins í byrjun ársins voru Keahótel og fasteignafélagið Reginn, sem skiluðu inn sameiginlegu tilboði, sjóður í stýringu Blackstone og asísk hótélkeðja. Óskuldbindandi tilboð fjárfestanna á þeim tíma námu á bilinu um 140 til 165 milljónum Bandaríkjadala, jafnvirði um 17 til 20 milljarða króna, miðað við heildarvirði félagsins. Samkvæmt heimildarmönnum Markaðarins, sem þekktja vel til sölufelisins, eiga þeir frekar von á því að þau skuld-

1.100

milljónir er áætluð EBITDA hótélrekstrar á þessu ári.

bindandi tilboð sem muni berast í hótélkeðjuna verði nær neðri mörkunum.

Stefnt er að því niðurstaða fái stíll í sölufelislið, sem hófst formlega í byrjun nóvember í fyrra, fyrir lok fyrsta ársfjórðungs.

Icelandair Hotels rekur 13 hótél í Reykjavík og á landsbyggðinni auk þess að reka einnig sumarhótélkeðjuna Hótél Eddu, en um er að ræða alls 1.937 herbergi á landinu öllu. Fyrir yfirstandandi ár er gert ráð fyrir að leigutekjur fasteigna nemi 800 milljónum og að EBITDA hótélrekstrar verði um 1.100 milljónir. – hae

WOW air náði sáttum við leigusala félagsins

Gengið var frá samkomulagi á milli WOW air og leigusala flugfélagsins í lok síðustu viku. Þar með hefur síðasta skilyrðið fyrir fjárfestingu Indigo Partners í félaginu verið uppfyllt. Unnið er að því að leggja lokahönd á viðskiptin.

Forsvarsmenn WOW air gengu undir lok síðustu viku frá heildstæðu samkomulagi við leigusala laggjaldaflugfélagsins, samkvæmt heimildum Markaðarins. Með samkomulaginu hefur síðasta skilyrðinu sem stendur í vegi fyrir fjárfestingu Indigo Partners í flugfélaginu verið fullnægt og er nú unnið að því að leggja lokahönd á viðskiptin.

Samkomulag WOW air við leigusalana er þannig mikilvægur áfangi í viðræðum flugfélagsins, sem Skúli Mogensen stýrir, og bandaríska fjárfestingafélagsins en vonir hafa staðið til þess að kaup síðarnefnda félagsins á 49 prósentu hlut í íslenska félaginu gangi í gegn fyrir lok þessa mánaðar. Sem kunnugt er rennur frestur sem skuldabréfaeigendur WOW air veittu félaginu til þess að ná samkomulagi við Indigo Partners út á morgun, 28. febrúar.

Unnið er hörðum höndum að því þessa dagana að ganga endanlega frá viðskiptunum, eftir því sem heimildir Markaðarins herma, en ráðgjafar félagsins vinna nú meðal annars að því að ljúka gerð lögfræðilegrar áreiðanleikakönnunar.

Á meðal þeirra mála sem WOW air þurfti að leiða til lykta til þess að viðræðurnar við Indigo Partners gengju eftir voru uppgjör leigusamninga við írsku flugfélöguna Avolon vegna fjögurra nýrra Airbus A330 breiðþota. Gengið var frá umræddum tólf ára samningum snemma árs 2017 og átti flugfélagið að fá tvær þotanna afhentar í lok síðasta árs og tvær í lok þessa árs.

Rætt hefur verið um að WOW air þyrfti að greiða verulegar fjárhæðir, sem hlaupa á hundruðum milljóna, til þess að losna undan samningunum og var uppgjör samninganna á meðal stærstu úrlausnarefna flugfélagsins á meðan á viðræðunum við Indigo Partners stóð.

Auk samkomulags við leigusala WOW air fölust skilyrði kaupa bandaríska fjárfestingafélagsins

Skúli Mogensen, forstjóri og eigandi WOW air. FRÉTTABLAÐIÐ/VILHELM

9 milljarðar króna er fyrirhuguð fjárfesting Indigo Partners í WOW air.

meðal annars í því að flugfélagið næði sáttum við skuldabréfaeigendur félagsins um að þeir féllu frá kaupréttum að hlutafé í því, eins og þeir samþykktu einróma um miðjan síðasta mánuð. Jafnframt féllust þeir á að lengja skuldabréfin um tvö ár og afskrá þau úr kauphöll.

Þá var það enn fremur á meðal skilyrða kaupanna að WOW endurskipuleggi leiðakerfi sitt og flota en félagið greindi sem kunnugt er frá því um miðjan desembermánuð að floti þess yrði skorinn niður úr 20 þotum í 11 og stöðugildum fækkað um 350. Áætlað flugfélagið að ferja um það bil 2,1 milljón farþega í ár borðið saman við um 3,5 milljónir farþega í fyrra.

Indigo Partners, sem Bill Franke stofnaði árið 2002, hefur heitið því að fjárfesta fyrir allt að 75 milljónir dala, jafnvirði 9 milljarða króna miðað við núverandi gengi, í WOW

air. Hefur félagið tekið fram að endanleg fjárhæð fjárfestingarinnar, sem verður aðallega í formi láns til tíu ára með breytirétti í hlutafé, muni ráðast af því hver fjárförflugfélagsins verður á meðan rekstri þess verður snúið við.

Bandaríska fjárfestingafélagið mun til að byrja með eignast 49 prósentu hlut í flugfélaginu, gangi kaupin eftir, en kjósi það hins vegar að nýta sér breytirétt, sem kveðið er á um í skilmálum lánsamnings félagsins tveggja, gæti það eignast stærri hlut.

Tap WOW air nam 33,6 milljónum dala, sem jafngildir um 4 milljörðum króna, á fyrstu níu mánuðum síðasta árs en til samanburðar tapaði félagið 13,5 milljónum dala á sama tímabili árið 2017.

Tekjur flugfélagsins námu liðlega 501 milljón dala, um 59,8 milljörðum króna, á fyrstu níu mánuðum ársins og jukust um 31 prósent frá sama tímabili í fyrra þegar þær voru tæpar 372 milljónir dala.

Rekstrarkostnaðurinn var hins vegar 466,9 milljónir dala á tímabilinu og hækkaði um tæplega 46 prósent frá sama tímabili árið 2017.

hordur@frettabladid.is, kristinningi@frettabladid.is

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFLAG 365 miðlar ehf., Kalkofnsvegi 2, 101 Reykjavík, sími 550 5000

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 550 5000

Ritstjóri Hörður Egiðsson hordur@frettabladid.is

Ábyrgðarmaður Kristín Þorsteinsdóttir

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@frettabladid.is Veffang frettabladid.is

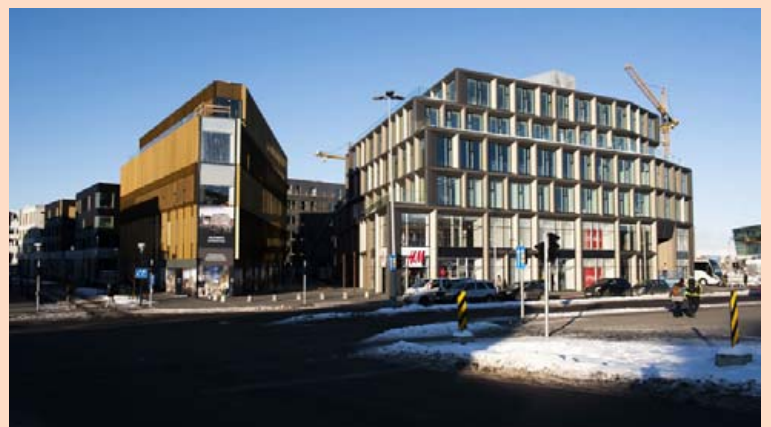
Keyptu meira en tíu lúxusíbúðir

ÞG Verk hefur selt eða samþykkt kauptilboð í allar íbúðir nema tvær, samtals þrjátíu íbúðir, í fyrstu tveimur húsum á Hafnartorgi í miðbæ Reykjavíkur. Þetta staðfestir Davíð Már Sigurðsson, sölu- og markaðsstjóri ÞG Verks, í samtali við Markaðinn.

Fyrir skemmstu var samþykkt eitt kauptilboð um kaup fjárfesta á meira en tíu lúxusíbúðum í húsunum tveimur.

Davíð Már segir aðspurður að kaupendur að íbúðunum þrjátíu, sem voru settar í sölu um mitt síðasta ár, séu Íslendingar. Meðalverð á fermetra hefur verið um 800 þúsund krónur sem hann segir vel viðunandi. Það sé talsvert hærra en gangi og gerist í öðrum nýbyggingum á svæðinu.

Samkvæmt söluvef ÞG Verks eru samanlagt 70 íbúðir í fimm mismunandi byggingum á Hafnartorgi. Eins og áður segir hafa 30 íbúðir í tveimur fyrstu húsunum nú verið seldar og stendur til að setja íbúðir í hinum blokkunum þremur formlega í sölu í næsta mánuði, að sögn Davíðs Márs. Þó kemur til greina að ÞG Verk haldi einhverjum íbúðum og eigi þær áfram í tvö til þrjú ár.

ÞG Verk byggir Hafnartorgið. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

800

þúsund er meðalfermetra- verð á íbúðum sem hafa verið seldar á Hafnartorgi.

Haft var eftir Þorvaldi Gissurar-syni, forstjóra ÞG Verks, í Markað-inum í síðasta mánuði að verkefnið kostaði í heild um 13 til 14 milljarða. Um það bil helmingur fjár-

hæðarinnar væri lánsfé frá Lands-bankanum. „Eins lengi og þarf á að halda,“ svaraði Þorvaldur spurður hve lengi fyrirtækið gæti bedið með að selja eignirnar á meðan markaðsaðstæður væru krefjandi.

„Ég hef engar áhyggjur af Hafnartorgi. Það er ekkert óeðlilegt að svona verkefni taki lengri tíma í markaðssetningu og sölu en hefðbundið húsnæði. Það kemur ekki á óvart. Þetta er allt önnur vara sem verið er að bjóða en annars staðar,“ sagði hann. – hae, kj

Við erum góðir í mælitækjum

- Flæðimælur
- Hæðarnemar
- Þrýstinemar
- Hitanemar
- PH – nemar
- Leiðninemar

Endress+Hauser Þýsk gæðavara

VARMA & VÉLAVERK EHF.

Vandað og varanlegt

Knarrarvogi 4 104 Rvk. Sími 585 1070 vov@vov.is www.vov.is

Boðun til aðalfundar

Arion banka hf.

Aðalfundur í Arion banka hf., kt. 581008-0150, verður haldinn í höfuðstöðvum bankans að Borgartúni 19, 105 Reykjavík, þann 20. mars 2019, kl. 16:00. Fundurinn fer fram á íslensku, fyrir utan ræðu stjórnarformanns, en boðið verður upp á túlkþjónustu á ensku.

Eftirtalin mál eru á dagskrá fundarins:

1. Skýrsla stjórnar um rekstur, starfsemi og hag bankans á síðasta fjárhagsári
2. Staðfesting ársreiknings fyrir síðastliðið starfsár
3. Ákvörðun um greiðslu arðs
4. Kosning stjórnar bankans
5. Kosning endurskoðunarfélags
6. Ákvörðun um þóknun til stjórnarmanna bankans og laun nefndarmanna í undirnefndum stjórnar fyrir störf þeirra
7. Tillaga stjórnar um starfskjarastefnu bankans
8. Kosning tveggja nefndarmanna í tilnefningarnefnd bankans
9. Ákvörðun um þóknun til nefndarmanna í tilnefningarnefnd bankans
10. Tillaga um lækkun hlutfjár til jöfnunar á eigin hlutum og samsvarandi breyting á samþykktum
 - a. Tillagan felur í sér að hlutfé bankans verði lækkað um 186.000.000 kr. að nafnvirði, úr 2.000.000.000 kr. í 1.814.000.000 kr. að nafnvirði.
 - b. Verði tillagan samþykkt felur hún í sér breytingu á ákvæði 4.1. samþykkt bankans sem skal eftirleiðis hljóða þannig „Hlutfé bankans er kr. 1.814.000.000 – Einn milljarður áttahundruð og fjórtán milljón krónur.“
11. Tillaga um heimild bankans til kaupa á eigin hlutum og samsvarandi breyting á samþykktum
Verði tillagan samþykkt felur hún í sér að nýjum viðauka verður bætt við samþykktir bankans þess efnis að stjórn bankans sé veitt tímabundin heimild til að kaupa allt að 10% af hlutfé bankans í þeim tilgangi að setja upp endurkaupaáætlun eða til að gera hluthöfum almennt tilboð um kaup bankans á eigin bréfum. Framkvæmd endurkaupa verði háð fyrirframsamþykki Fjármálaeftirlitsins.
12. Heimild til útgáfu breytanlegra skuldabréfa viðbótar eigin fjár þáttar 1 og samsvarandi breyting á samþykktum
Verði tillagan samþykkt felur hún í sér breytingar á samþykktum bankans með þeim hætti að núverandi ákvæði 4.8 í samþykktum bankans verður fellt á brott. Þess í stað kemur nýtt ákvæði um tímabundna heimild til að gefa út breytanleg skuldabréf að hámarki að fjárhæð 20.000.000.000 kr. eða samsvarandi fjárhæð í öðrum gjaldmiðlum, sem uppfylla kröfur sem viðbótar eigin fé þáttar 1, sem skulu taka skyldubundinni umbreytingu í samræmi við skilmála og skilyrði eigin fjár þáttar 1 skuldabréfanna, en geta ekki verið umbreytanleg að vali skuldabréfaeigenda. Tillagan gerir ráð fyrir því að hluthafar afsali sér forgangsrétti vegna umbreytinga skuldabréfa í hlutfé.
13. Tillaga um breytingu á samþykktum
Lagt er til að gerð verði breyting á vi) lið ákvæðis 13.2 samþykkt bankans þannig að felld verði brott tilvísun til þess að þóknun stjórnarmanna og laun nefndarmanna í undirnefndum stjórnar skuli ákvörðuð á aðalfundi fyrir komandi starfsár. Verði tillagan samþykkt mun vi) liður ákvæðis 13.2 hljóða svo: „vi) Ákvörðun um þóknun stjórnarmanna bankans og laun nefndarmanna í undirnefndum stjórnar.“
14. Önnur mál

Upplýsingar til hluthafa

Endanleg dagskrá, fundarboðun, tillögur, ársreikningur fyrir árið 2018 og önnur skjöl sem lögð verða fyrir aðalfundinn verða að finna á vefsíðu bankans www.arionbanki.is/gm eigi síðar en 27. febrúar 2019 og verða aðgengileg í höfuðstöðvum bankans frá sama tíma. Ensk þýðing fundargagna verður aðgengileg hluthöfum í höfuðstöðvum bankans sem og á vefsíðu bankans www.arionbanki.is/gm. Sé misræmi milli fundargagna á ensku annars vegar og íslensku hins vegar, gildir íslenska útgáfan.

Þeir hluthafar sem óska eftir því að fá tiltekið mál tekið til meðferðar á aðalfundinum, skulu senda skriflega eða rafræna beiðni um slíkt í síðasta lagi tíu sólarhringum fyrir boðaðan aðalfund, eða í síðasta lagi fyrir kl. 16:00 þann 10. mars 2019. Kröfu skal fylgja rökstuðningur eða drög að ályktun til félagsstjórnar. Heimilt er að senda slíka kröfu til félagsstjórnar á netfangið hluthafar@arionbanki.is.

Á aðalfundinum fylgir eitt atkvæði hverri einni krónu í hlutfé. Eigin bréf bankans njóta ekki atkvæðisréttar. Athygli er vakin á takmörkunum á atkvæðisrétti tiltekinna hluthafa bankans í samræmi við ákvarðanir FME frá 22. september 2017. Sjá einnig tilkynningu bankans frá 22. júní 2018 á vefsíðu Nasdaq Iceland og Nasdaq Stockholm.

Þeim hluthöfum sem ekki hyggjast mæta á aðalfundinn, er gefinn kostur á því að greiða atkvæði með rafrænum hætti. Nánari upplýsingar um framkvæmd rafrænnar atkvæðagreiðslu utan aðalfundar er að finna á vefsíðu bankans www.arionbanki.is/gm. Sérstök athygli er vakin á því að u.þ.b. fimm virka daga getur tekið að fá sent lykilorð í pósti og hluthöfum því bent á að sækja um lykilorð tímanlega.

Hluthöfum er heimilt að láta umboðsmann sækja aðalfund og fara þar með atkvæðisrétt fyrir sína hönd. Í slíkum tilvikum skal umboðsmaður leggja fram skriflegt eða rafrænt, dagsett umboð í upphafi fundar. Umboðið gildir einungis til fundarsetu á einum hluthafafundi nema annað sé skýrlega tekið fram í efni umboðsins, en getur þó aldrei gilt lengur en í eitt ár frá dagsetningu þess. Á vefsíðu bankans er að finna form af umboði. Til að greiða fyrir skráningu er unnt að senda umboð á netfangið hluthafar@arionbanki.is fyrir fundinn.

Hluthafar og/eða fulltrúar þeirra eru beðnir um að gefa sig fram við starfsmenn fundarinnar og skrá mætingu sína (óskað er eftir að aðilar hafi skilríki meðferðis). Skráning og afhending atkvæðisseðla hefst á fundarstað frá kl. 15:30 á fundardegi.

Tilkynning til eigenda SDR heimildarskírteina:

Swedish Depository Receipts (SDR) heimildarskírteinishöfum, sem hafa hug á því að mæta á aðalfundinn eða greiða þar atkvæði samkvæmt umboði skulu:

- I. Vera skráðir í skrá Euroclear Sweden AB („Euroclear“) fyrir kl. 17:00 (CET) þann 15. mars 2019;
- II. Tilkynna Skandinaviska Enskilda Banken AB („SEB“) í síðasta lagi kl. 12:00 (CET) þann 15. mars 2019 þar um, eða
- III. Sendu frumrit umboðs til SEB en það þarf að hafa borist SEB eigi síðar en kl. 12:00 (CET) þann 15. mars 2019

Frekari upplýsingar um heimildir SDR heimildarskírteina til að mæta á hluthafafundi og greiða þar atkvæði, eða eftir atvikum veita umboð til þess að greiða atkvæði á fundinum og rétt þeirra til arðgreiðslna er að finna á heimasíðu bankans, www.arionbanki.is/gm og á vefsíðu Nasdaq Iceland og Nasdaq Stockholm.

Tímabundin takmörkun á yfirfærslu SDR heimildarskírteina í hluti:

Vegna mismunandi arðsréttindadaga fyrir hluti annars vegar og SDR heimildarskírteini hins vegar verður tímabundin takmörkun á yfirfærslu í gildi. Frá og með lokun markaða 13. mars 2019 til og með 22. mars 2019 verður óheimilt að yfirfæra SDR heimildarskírteini í eða úr hluti í Arion banka hf.

Allar nánari upplýsingar um fundinn má finna á vefsíðu bankans www.arionbanki.is/gm.

Malasískur risi vill kaupa Geirsgötu 11

Malasískt stórfyrirtæki vill kaupa húseignina að Geirsgötu 11 við Gömlu höfnina. Fyrirtækið segir kaupin gefa því tækifæri til þess að hefja fjárfestingar hér á landi, sér í lagi á sviði hótelstarfsemi. Stjórnarformaður móðurfélagsins er auðjofurinn Vincent Tan.

Kristinn
Ingi Jónsson
kristinningi@frettabladid.is

Dótturfélag malasísku fyrirtækjasamsteypunnar Berjaya Corporation, sem var stofnuð af milljarðamæringnum Vincent Tan, eiganda breska knattspyrnufélagsins Cardiff City, er að ganga frá kaupum á fasteigninni að Geirsgötu 11 á Miðbakka við Gömlu höfnina í Reykjavík. Seljendur eru félögin Fiskitangi og Útgerðarfélag Reykjavíkur sem eru að stærstum hluta í eigu Guðmundar Kristjánssonar, útgerðarmanns og forstjóra HB Granda.

Heildarvirði samningsins nemur tæplega 14 milljónum dala eða jafnvirði um 1.670 milljóna króna. Þar af kaupir malasíska félagið, sem ber heitið Berjaya Land Berhad, allt hlutféi í eignarhaldsfélaginu Geirsgötu 11 ehf. fyrir 1,4 milljónir dala og greiðir auk þess upp 12,6 milljóna dala skuld umrædds eignarhaldsfélags við Útgerðarfélag Reykjavíkur.

Í tilkynningu sem malasíska félagið sendi til kauphallarinnar þar í landi fyrr í mánuðinum var tekið fram að kaupin á Geirsgötu 11 myndu gefa félaginu tækifæri til þess að hefja fjárfestingar, svo sem á sviði fasteignapróunar og sér í lagi hótelstarfsemi, á Íslandi. Félagið, sem átti í lok október í fyrra eignir upp á alls 390 milljarða króna, rekur hótél víða í suðausturluta Asíu sem og í Lundúnum.

Gert er ráð fyrir því að fyrirvarar kaupanna verði uppfylltir á næstu vikum, eftir því sem heimildir Markaðarins herma, og að kaupin gangi í gegn í kjölfarið.

Runólfur Viðar Guðmundsson, framkvæmdastjóri Útgerðarfélags Reykjavíkur, vildi ekki tjá sig um viðskiptin þegar eftir því var leitað.

Húsið að mestu ónotað

Fasteignin við Geirsgötu 11, sem er gömul vöruskemma, hefur staðið að mestu ónotuð undanfarin ár og er farin að láta á sjá. Útgerðarfélag Reykjavíkur og forveri þess, Brim, hafa á síðustu árum kynnt hugmyndir, í samstarfi við norrænu arkitektastofuna PkdM arkitekta,

Fasteignin við Geirsgötu 11, gömul vöruskemma, hefur staðið að mestu ónotuð undanfarin ár og er farin að láta á sjá. Brim hefur síðustu ár kynnt hugmyndir um niðurrif hússins en ekki haft erindi sem erfiði. FRÉTTABLAÐIÐ/ERNIR

Umdeildur eigandi Íslendingaliðsins Cardiff City

Malasíski milljarðamæringurinn Vincent Tan, sem er mörgum Íslendingum kunnur sem eigandi velska knattspyrnuliðsins Cardiff City, stofnaði Berjaya Corporation árið 1984 og gegnir í dag stjórnarformennsku í samsteypunni.

Auður hans var metinn á 820 milljónir dala, sem jafngildir um 98 milljörðum króna, í september í fyrra, samkvæmt samantekt viðskiptatimaritsins Forbes, og er hann þannig 25. ríkasti Malasíubúinn. Tan keypti meiri-

hluta í Cardiff City árið 2010 en ári síðar gekk landsliðsfyrirliðinn Aron Einar Gunnarsson sem kunnugt er til liðs við félagið. Óhætt er að segja að framganga Tans sem eigandi velska félagsins hafi vakið athygli í knattspyrnuheiminum.

Árið 2012 ákvað hann til að mynda að skipta aðalþingi félagsins úr bláum í rauðan og breyta um leið um félagsmerki þar sem rauður dreki kom í stað bláa fuglsins sem hafði ávallt prýtt það. Breytingin féll í grýttan jarðveg á meðal stuðningsmanna Cardiff og neyddist Tan til þess að snúa aftur til upp-

runans, ef svo má að orði komast, og skipta aftur yfir í bláa litinn þremur árum síðar.

Gagnrýndur Malasíubúans hafa jafnframt haldið því fram að hann hafi ekki hundsvit á fót-bolta, honum til mikillar gremju. „Einn daginn ertu hetja en þann næsta breytist þú í skúrk,“ sagði Tan eitt sinn í viðtali við breska ríkisútvarpið og bætti svo við: „Án mín hefði Cardiff farið á hausinn en í staðinn komst liðið upp í ensku úrvalsdeildina vegna minnar fjárfestingar.“

Auk fjárfestingarinnar í Cardiff er Tan eigandi bosniska knattspyrnufélagsins FK Sarajevo og hins belgiska K.V. Kortrijk auk þess sem hann á hlut í bandaríska knattspyrnufélaginu Los Angeles FC.

um niðurrif hússins og uppbyggingu á lóðinni en ekki haft erindi sem erfiði.

Þannig samþykkti stjórn Faxaflóahafna síðasta haust, að tillögu skipulagsfulltrúa hafnarinnar, að

biða með framkvæmdir og uppbyggingu á Miðbakka þar til framkvæmdum við Austurhöfn lýkur og ljóst yrði með hvaða hætti skipulag umferðar um Austurbakka og starfsemi á jarðhæð hússins verður.

„Á því svæði er nú mikið álag vegna byggingarframkvæmda og rétt er að sjá hvaða áhrif sú uppbygging hefur áður en ráðist er í frekari uppbyggingu á Miðbakka,“ sagði í umsögn skipulagsfulltrúans.

1,7

milljarðar króna er heildarvirði samnings Berjaya Land og Útgerðarfélags Reykjavíkur.

Fyrr á árinu hafði umhverfis- og skipulagsráð Reykjavíkurborgar tekið neikvætt í tillögu lóðarhafa um uppbyggingu á Miðbakka en samkvæmt þeirri tillögu átti byggingamagn að vera 27.760 fermetrar. Taldi ráðið það of mikið.

Eitt stærsta fyrirtæki Malasíu

Kaupandi hússins, Berjaya Land Berhad, er dótturfélag samsteypunnar Berjaya Corporation sem er eitt stærsta fyrirtæki í Malasíu. Fjárfestir það meðal annars í lottó- og fjárhættuspilastarfsemi, hótélum og öðrum fasteignaverkefnum, fjar-skjapjónustu, matvæla- og drykkjarframleiðendum, dreifingar-fyrirtækjum, bílasölum og hinum ýmsu framleiðslufyrirtækjum, svo eitthvað sé nefnt.

Þá er samsteypan, sem var stofnuð árið 1984 og er með um það bil 14 þúsund starfsmenn, leiðandi á sviði fasteignapróunar í Malasíu. Bygði hún meðal annars 48 hæða tvíbura-turn, að nafni Berjaya Times Square, í Kúala Lúmpúr, höfuðborg Malasíu, árið 2003 en byggingin er sú tíunda stærsta í heimi miðað við gólfplöt.

Umrætt hús við Geirsgötu 11, sem malasíska félagið vill eignast, var byggt árið 1982 úr forsteyptum einingum og er varðveislugildi þess ekki talið mikið. Þar var fyrst til húsa útgerð Ríkisskipa en síðar var þar fiskvinnsla Jóns Ásbjörnssonar og Fiskkaupa sem seldu Brimi húsið snemma árs 2007.

Fyrir rúnum sex árum gerðu Faxaflóahafnir og lóðarhafinn, Brim, með sér samkomulag um að endurnýja ytra byrði hússins og færa aftur lif í það og kynnti útgerðin meðal annars hugmyndir um að opna þar fiskvinnslu, sýningarsal, fiskmarkað og veitingahús. Ekkert varð hins vegar af þeim áformum.

Arion, Capacent og Landsbankinn hækka verðmöt sín á Marel

Greinendur þriggja fyrirtækja hækkuðu fyrr í vikunni verðmöt sín á Marel og telja að þrátt fyrir mikla hækkingu á hlutabréfaverði félagsins undanfarinn vikur eigi bréfin nokkuð inni.

Greiningardeild Arion banka metur gengi hlutabréfa í Marel á 513 krónur á hlut sem er 7,6 prósent hækking, í krónum, frá síðasta verðmati í desember. Nýjasta verðmat greinenda Capacent hljóðar upp á 560 krónur á hlut og þá metur hagfræðideild Landsbankans gengi bréfanna á 499 krónur á hlut sem er 7,1 prósent hækking, einnig í krónum, frá því í byrjun síðasta mánaðar.

Til samanburðar stóð gengi hlutabréfa í Marel á 490 krónum á hlut við lokun markaða í gær. Hafa bréfin hækkað um ríflega 21 prósent í verði undanfarinn mánuð.

Verðmöt greinendanna eru þannig umtalsvert hærri en núverandi gengi bréfanna. Munurinn er hins vegar áberandi minnstur, eða aðeins um 1,8 prósent, í tilfelli Landsbankans sem ráðleggur fjárfestum að halda hlutabréfum sínum í Marel.

Greiningardeild Arion banka bendir á að uppgjör Marel fyrir

Arni Oddur Þórðarson, forstjóri Marel. Greinendur líta framtíð félagsins björtum augum. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

/// Ný verðmöt greinenda á Marel

	Arion banki	Capacent	Landsbankinn
Verðmatsgengi	513	560	499
Ráðlegging	Bæta við	Bæta við	Halda

fjórða fjórðung síðasta árs, sem hafi verið vel umfram væntingar, skýri að mestu leyti herra verðmat deildarinnar.

Hvað varði mögulegar skýringar á hækkingu hlutabréfa félagsins undanfarin nefna þeir til að mynda að hlutabréf í sambærilegum fyrir-

tækjum hafi hækkað, félagið hafi nýverið skilað sterku fjórðungs-uppgjöri og þá hafi nýir erlendir fjárfestar jafnframt verið að kaupa bréf í félaginu.

Í verðmati Arion banka er tekið fram að auðveldlega megi færa rök fyrir því að nýleg hækking hlutabréfa í Marel eigi að hvetja innlenda stofnanafjárfesta, líkt og lífeyrissjóðina, til þess að draga

aðeins úr eignarhaldi sínu í félaginu.

Hins vegar eiga greinendur bankans ekki endilega von á því að sú verði raunin. Eignarhlutur umræddra fjárfesta í Marel sé ekki sérstaklega stór í samanburði við stærð Marel á íslenska hlutabréfmarkaðinum og þá sé ólíklegt að fjárfestarnir telji að vægi innlendra hlutabréfa í eignasöfnunum sínum sé óþægilega hátt.

Greinendur Landsbankans segjast ekki gera ráð fyrir neinum grundvallarbreytingum í starfsemi Marel á þessu ári miðað við það sem þeir gerðu ráð fyrir í síðasta verðmati í janúar.

Þeir benda á að dregið hafi úr vexti nýrra pantana á síðustu fjórum ársfjórðungum og þá sé pantanabókin 10 prósentum minni en hún var í lok mars í fyrra. Hins vegar spá sérfræðingar bankans 6 prósentu söluvexti í ár sem sé í samræmi við langtímamarkmið stjórnenda félagsins.

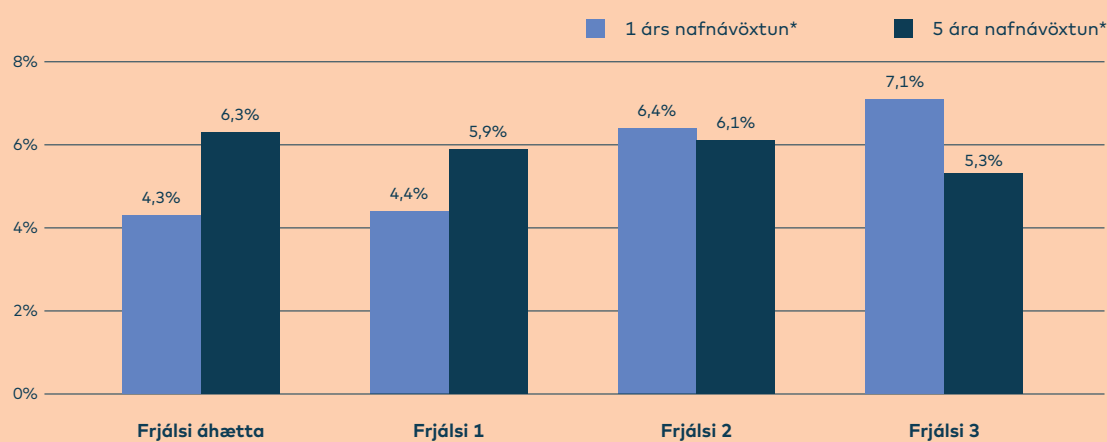
Til samanburðar jukust tekjur Marel um 15,4 prósent á síðasta ári en félagið skilaði mettekjum, 331 milljón evra, á fjórða ársfjórðungi síðasta árs. –kj

Stöðugt á réttari leið

Í gegnum upp- og niðursveiflur síðustu 40 árin hefur Frjálsi lífeyrissjóðurinn barist fyrir valfrelsi, gætt hagsmuna sjóðfélaga og sinnt sínu hlutverki – að ávaxta lífeyrissparnað sjóðfélaga.

Frjálsi er góður kostur fyrir bæði skyldu- og viðbótarsparnað og hentar þeim sem vilja að lífeyrissparnaðurinn sinn erfist.

Frjálsi býður upp á fjórar ólíkar fjárfestingarleiðir fyrir séreignarsparnað sem sjóðfélagar geta valið um.

*Á ársgrundvelli m.v. 31.12.2018

Verið velkomin á fræðslufund um fjárfestingarleiðir og ávöxtun Frjálsa þann 28. febrúar kl. 17.30. Fundurinn verður haldinn í Arion banka, Borgartúni 19.

Skráning á frjalsi.is

Upplýsingar um skiptingu skyldusparnaðar í samtryggingu og erfanlega séreign er að finna á frjalsi.is. Hafa ber í huga að ávöxtun sjóðsins í fortíð tryggir ekki framtíðarárangur. Nánari upplýsingar um sjóðinn og fjárfestingarstefnu hans má finna á www.frjalsi.is.

Investment & Pensions Europe (IPE) er evrópskt fagttímarit um lífeyrismál. Nánar má kynna sér árlega samkeppni IPE á IPE.com/awards.

Einkafjárfestar þurfa að láta til sín taka

Helgi Magnússon fjárfestir segir víða hafa skort örugga forystu í hluthafahópum skráðra félaga á Íslandi. Stjórnarmenn þurfi að hafa beina hagsmuni af velgengni þeirra fyrirtækja sem þeir sitja í stjórn hjá. Velja þurfi stjórnarmenn með víðtæka reynslu.

Vöntun er á einkafjárfestum sem veita skráðum íslenskum félögum örugga forystu í góðu samstarfi við stofnanafjárfesta eins og lífeyrissjóði, váttryggingarfélag og aðra söfnunarsjóði. Það er ein af ástæðum mikillar velgengni Marel á seinni árum að sögn Helga Magnússonar fjárfestis sem hefur nú gefið út endurminningabókina *Lífið í lit* í lit. Hann hefur átt sæti í stjórn Marel síðustu 14 ár.

„Samsetning hluthafahóps Marel hefur reynst félaginu gríðarlega mikilvæg og hún hefur verið mjög ólík þeirri samsetningu sem hefur einkennt mörg önnur skráð fyrirtæki á markaðinum hér heima eftir hrun,“ segir Helgi í samtali við Markaðinn og nefnir að Eyrir hafi verið kjölfestufjárfestir í Marel frá árinu 2005. Síðan þá hafi velta félagsins nífaldað, EBIT-afkoma sextánfaldað og nettóhagnaður tuttugufaldað í evrum talið.

„Það hefur víða skort forystu í hluthafahóp skráðra félaga eins og til dæmis Icelandair þar sem einkafjárfestar hafa því miður litið fjárfest á seinni árum. Óskandi væri að breyting yrði þar á. Sem betur fer hafa íslenskir einkafjárfestar látið til sín taka að nýju í Eimskip og HB Granda, og þetta þarf að eiga sér stað hjá fleiri félögum. Smærri fjárfestar eru rólegri ef þeir vita af öruggri forystu í hluthafahópnum. Það gengur ekki lengur að visa á hrun sem varð fyrir meira en áratug. Þjóðin er búin að vera of lengi föst í því fari.“

Stjórnarmenn taki áhættu

Helgi hefur víðtæka reynslu af stjórnarsetu í atvinnulífinu. Í endurminningabók sinni, sem er rituð af Birni Jóni Bragasyni, kemur hann einnig inn á mikilvægi þess að stjórnarmenn hafi beina hagsmuni af velgengni þeirra fyrirtækja sem þeir sitja í stjórn hjá.

„Það hefur aðeins verið í tísku að sækja fólk til stjórnarsetu sem tengist viðkomandi félögum ekkert og á helst ekkert í þeim. Ég tel hins vegar verulegan styrk að því að stjórnarmenn fjárfesti í atvinnulífinu og þori að taka áhættu með öðrum hluthöfum,“ segir Helgi.

„Þeir njóta þannig velgengni með fyrirtækjunum þegar vel gengur og þjást með þeim ef á móti blæs. Mér finnst það eðlilegra en að vera laus

Helgi Magnússon hélt útgáfuhóf í Gamla bíói síðastliðinn laugardag. LJÓSMYND/GUÐMUNDUR KRISTINN JÓHANNESSON

allra mála og eiga ekkert undir.“

Tvær nefndir féllu á prófinu

Þeir með reynslu af rekstri nálgast störf sín í stjórnnum með öðrum hætti

Helgi segist leggja mikið upp úr því að til setu í stjórnnum fyrirtækja veljist fólk með víðtæka reynslu af rekstri. „Með því er ég ekki að gera lítið úr fræðimönnum og öðrum sem telja sig vita nákvæmlega hvernig á að láta dæmin ganga upp án þess að hafa prófað sjálfir. Ég met rekstrarreynslu úr raunheimum miklu meira,“ segir Helgi. Þessi orð ríma við það sem kemur fram í einum kafla í endurminningarbókinni.

„Mér hefur sýnst að þeir sem hafa reynslu af rekstri fyrirtækja nálgast oft störf sín í stjórnnum með öðrum hætti en hinir. Það er mikilvæg reynsla að hafa þurft að bera ábyrgð á daglegum rekstri eins og að hafa fólk í vinnu, tryggja að tekjur séu meiri en útgjöld, eiga fyrir

hallarinnar. Marel er eitt þeirra sem hefur enn ekki komið á fót tilnefningarnefnd en breyting

launum um mánaðamót, eiga fyrir virðisaukaskatti og öðrum opinberum gjöldum á réttum tíma og yfirhöfuð þurfa að láta dæmið ganga upp — ná endum saman.

Oft má heyra fólk dæma um rekstur fyrirtækja, smárra og stórra, fólk sem hefur aldrei þurft að bera ábyrgð á rekstri, hefur aldrei þurft að eiga fyrir launum eða virðisaukaskatti en þegið laun sín örugglega frá öðrum skilvíslega um hver mánaðamót. Þetta á því miður oft við um stjórnmalamenn, embættismenn, fræðimenn og aðra sem gjarnan vita nákvæmlega hvernig á að gera hlutina en hafa aldrei prófað það sjálfir. Ég met reynslu þeirra meira sem hafa þurft að láta dæmin ganga upp á eigin ábyrgð.“

kann að verða á því. Helgi efast um mikla gagnsemi tilnefningarnefnda í smáu hagkerfi á borð við það íslenska.

„Okkur er stundum tamt að bera okkur gagnrýnislaust saman við risasamfélög. Tilnefningarnefndir eru nauðsynlegar þar sem hluthafar skipta tugum þúsunda eða jafnvel hundruðum þúsunda og stærstu hlutir eru afar smáir. Þá eru tilnefningarnefndir óhjákvæmilegar. Hérna eru hluthafar oft í kringum eitt þúsund og 10 stærstu hluthafarnir fara gjarnan með 60 til 80 prósent alls hlutafjár. Þá ætti þetta að horfa öðruvísi við,“ segir Helgi.

„Tilnefningarnefndir verða prófadar hér næstu árin og svo skulum við sjá til hverju fram vindur. Enn sem komið er þykir mér reynslan af nefndunum ekki góð. Þannig tel ég að þær hafi fallið á prófum bæði hjá VÍS og í Högum. Það er ekki góð byrjun,“ segir Helgi en minnir á að tilnefningarnefndir geti ekki orðið nema ráðgefandi. Hluthafar fyrirtækjanna hafa valdið á hluthafafundum hver sem ráðgjöf nefnda kann að vera. Hluthafarnir eru ekki að framselja vald sitt.

Hagnaður KPMG dróst saman um fimmtung

KPMG hagnaðist um 298 milljónir króna á síðasta rekstrarári ráðgjafar- og endurskoðunarfyrirtækisins, frá október 2017 til september 2018, og dróst hagnaðurinn saman um 81 milljón króna frá fyrra rekstrarári.

Rekstrartekjur fyrirtækisins námu tæplega 5,2 milljörðum króna á síðasta rekstrarári og jukust um 6,3 prósent frá rekstrarárinu 2016 til 2017 þegar þær voru tæpir 4,9 milljarðar króna. Rekstrargjöldin voru liðlega 4,8 milljarðar króna á síðasta rekstrarári og hækkuðu um 408 milljónir króna á milli tímabila.

6%

var aukning rekstrartekna KPMG á síðasta rekstrarári.

Var rekstrarhagnaður KPMG þannig ríflega 332 milljónir króna

KPMG greiðir 295 milljóna króna arð í ár. FRÉTTABLAÐIÐ/VILHELM

frá október 2017 til september 2018 borið saman við 433 milljónir króna á fyrra rekstrarári.

KPMG átti eignir upp á tæplega 2,1 milljarð króna í lok september í fyrra en á sama tíma var eigið fé fyrirtækisins 549 milljónir króna og eiginfjárlutfallið því um 27 prósent.

Stjórn fyrirtækisins leggur til að arður upp á 295 milljónir króna verði greiddur til hluthafa í ár vegna síðasta árs en í lok síðasta rekstrarárs voru hluthafar 38 talsins. – kij

LSR bætir við sig í HB Granda en Lífeyrissjóður verslunarmanna selur

Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins hefur á undanförunum sex mánuðum bætt við sig í HB Granda með kaupum á samanlagt ríflega 0,9 prósent hlut í útgerðinni, samkvæmt nýjum lista yfir stærstu hluthafa hennar. Á meðan hafa aðrir lífeyrissjóðir í hópi stærstu hluthafa HB Granda minnkað lítillega hlut sinn.

Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins fór í lok janúar sl. með 14,6 prósent hlut í HB Granda, að virði um 7,9 milljarða króna, en til samamburðar nam eignarhlutur sjóðsins 13,7 prósentum í lok júlí í fyrra.

Hlutur Lífeyrissjóðs verslunarmanna, þriðja stærsta hluthafa HB Granda, var 13,2 prósent í lok janúar en sjóðurinn hefur á undanförunum sex mánuðum selt um hálf prósent hlut í útgerðinni. Þar á eftir kemur Gildi lífeyrissjóður með 8,5 prósent hlut en hann hefur minnkað hlut sinn lítillega á síðustu mánuðum. Það sama gildir um Birtu lífeyrissjóð sem á liðlega 3,9 prósent í útgerðarfélaginu.

Guðmundur Kristjánsson, forstjóri HB Granda. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

7,9

milljarðar króna er markaðsvirði hlutar Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins í HB Granda.

Hlutabréfasjóður í stýringu Stefnis, Stefnir ÍS 15, hefur selt um 0,7 prósent hlut í HB Granda á

undanförunum mánuðum og hélt í lok síðasta mánaðar á tæplega 2,9 prósent hlut í félaginu.

Útgerðarfélag Reykjavíkur er sem fyrr stærsti hluthafi HB Granda með 35 prósent hlut.

Hlutabréf í útgerðinni hafa lækkað um 9,6 prósent í verði á síðustu sex mánuðum og stóð gengi bréfanna í 29,85 krónum á hlut við lokun markaða í gær. Var markaðsvirði félagsins þá um 54,1 milljarðar króna. – kij

Til leigu

Atvinnuhúsnæði fyrir umfangsmikla starfsemi.

Reitir bjóða til leigu 2.819 m² atvinnuhúsnæði við Klettagarða 6. Aðkoma við húsið er eins og best verður á kosið, bæði fyrir gesti og atvinnutæki. Um er að ræða rúmgóðan og háan sal með þremur innkeyrsluhurðum og minni sal með innkeyrsluhurð. Skrifstofurýmið var endurnýjað fyrir örfáum árum og starfsmannaaðstaða er mjög góð. Húsnæðið er laust til afhendingar.

Nánari upplýsingar veitir Halldór Jenson sölustjóri í 840 2100 eða halldor@reitir.is.

Reitir eru stærsta fasteignafélag landsins á sviði útleigu atvinnuhúsnæðis. Við leigjum út yfir 140 eignir af öllum stærðum og gerðum um allt land.

Kringlan 4-12

103 Reykjavík

www.reitir.is

575 9000

REITIR

Velkomin til starfa

„Fyrir einhverjum árum var launahlutfall 40 prósent af tekjum. Núna er það á milli 50 og 60 prósent. Bransinn er á erfiðum stað,“ segir Birgir Bielvedt fjárfestir. Hann segir að veitingamenn leggi ekki

Erfiðleikar fá veitingamenn til að naga

Umtalsverður samdráttur var hjá mörgum veitingastöðum í miðborginni í fyrra. Fjöldi veitingastaða sem eru innan við eins árs eru hafa brugðið á það ráð að loka veitingastaðnum í Borgartúni og einblína á rekstur í miðbænum og Hafnarfirði. Erfitt að fá banka til

Helgi Vífill
Júliusson
helgivi@frettabladid.is

Hart er í ári hjá veitingamönnum. Margir þeirra segja að það sé offramboð af veitingastöðum. Þess vegna sé hægt að fara út að borða í hádeginu á góðum stöðum í miðbænum fyrir jafnvel minni pening en á skyndibitastöðum eða kaffihúsum. Á sama tíma og verð hafi lækkað hafi rekstrarkostnaður aukist enda hafi laun og húsaleiga hækkað.

Veitingamenn í miðbænum og á Granda sem ræddu við Markaðinn segja ekkert svigrúm til launahækkana. Á sama tíma gera verkalyðsfélögin kröfu um ríkulegar hækkningar og sveifla verkfallsvopninu.

„Þeir veitingamenn sem ég hef rætt við hafa miklar áhyggjur af stöðu mála,“ segir Kristján B. Þorsteinsson, stjórnarformaður Osushi, sem rekið hefur veitingastaðinn frá árinu 2005 og starfað við fagið í yfir 35 ár. „Við höfum brugðið á það ráð að draga úr umsvifum og fækka veitingastöðum úr þremur í tvo. Leigusamning-

ur okkar í Borgartúni var að renna sitt skeið á enda og við munum ekki endurnýja hann heldur einbeita okkur að rekstri veitingastaða í Tryggvagötu og á Reykjavíkurvegi í Hafnarfirði.

Það er samdráttur í greininni. Veitingastaðir eru orðnir af margir. Það er enn verið að vinna að árskýrslu fyrirtækisins en veltan í Borgartúni dróst saman um 20 prósent á milli ára. Á sama tíma er leiguverð að hækka og við vitum ekki hvað mun gerast í launamálum,“ segir hann

Að hans sögn fer árið 2019 rólega af stað. Hann muni ekki eftir svona rólegri tíð í rekstrinum. „Síðasta sumar fórum við að finna fyrir því að veitingastaðir voru orðnir af margir í miðbænum.“

Tuga prósentu samdráttur

Heimildarmaður sem þekkir vel til segir að það hafi verið samdráttur í tekjum hjá mörgum veitingahúsum í miðborginni í fyrra, hann hafi jafnvel numið tugum prósentu í einhverjum tilvikum. Hann tekur sem dæmi veitingastað í sinni eigu. Fyrir tveimur árum hafi fyrirtæki viljað gera vel við starfsmenn og boðið upp á jólagleði. Fyrirtæki hafi hins vegar haldið þétt um pyngjuna í desember síðastliðnum og því ekki boðið upp á

●● **Þetta gerðist hratt. Samkeppnin varð gríðarlega mikil, krónan sterk, erfitt að fá starfsfólk og laun hækka. Þetta skellur á bransann 2017.**

Birgir Bielvedt

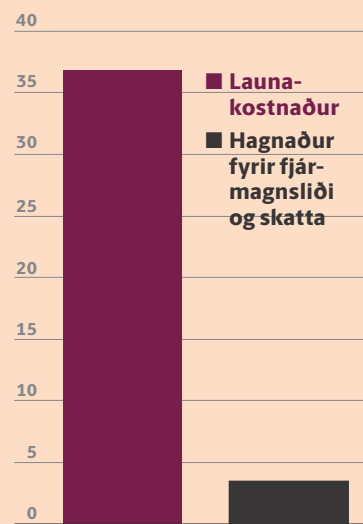
●● **Þetta snýst ekki um vilja til að greiða hærri laun heldur getuna til þess.**

Sigrún Þormóðsdóttir, 101 Hótel.

Rekstur veitingasala og -þjónustu árið 2017

í milljónum króna

Heimild: Hagstofa Íslands

slíkar veislur í sama mæli. Það megi meðal annars rekja til þess að fyrirtækin höfðu gripið til uppsagna um svipað leyti og ekki kunnað við að blása til veglegs jólaborðhalds á sama tíma í kjölfarið eða kosið að spara með því að halda fögnuðinn á vinnustaðnum.

Aðspurður segir Kristján ekkert

svigrúm í rekstri Osushi til launahækkana. „Ef verð hækkar, verður það bara sama sagan, verð á veitingastöðum mun hækka og starfsfólki sennilega fækka.“

Kristján segir að starfsmenn fyrirtækisins séu tæplega 40 og við lokun í Borgartúni hafi fækkað um þrjú stöðugildi. Aðrir starfsmenn gátu hafið störf á hinum stöðunum.

Að hans sögn var afkoman af rekstrinum undir væntingum í fyrra, meðal annars í ljósi þess eiginfjár sem sé bundið í fyrirtækinu. Spurður hvort staðirnir í Hafnarfirði og í miðbænum hafi verið reknir með hagnaði segir hann að það sé ekki alveg að marka niðurstöðuna í fyrra. „Við fluttum úr Pósthússtræti í Tryggvagötu á síðasta ári og það var kostnaðarsamt. Hafnarfjörðurinn skilaði hagnaði,“ segir Kristján.

Lokað í hádeginu

Athygli vekur að Osushi í Borgartúni var hádegisstaður. Það er eins og fyrr segir ódýrara að fara á veitingastað þar sem þjónað er til borðs en að kaupa samloku á kaffihúsi. Grillmarkaðurinn og Sumac hafa til að mynda kosið að hætta að hafa opið í hádeginu.

Heimildarmaður úr veitingageiranum sem rekur veitingastað sem opinn er í hádeginu segir að

í að hækka verð FRÉTTABLAÐIÐ/STEFÁN

Við höfum brugðið á það ráð að draga úr umsvifum og fækka veitingastöðum úr þremur í tvo.

Kristján B. Þorsteinsson, Osushi

Við veitingamenn erum með hjartað okkar og virðingu á borðinu og viljum standa okkur vel en við erum meira háðir hlutastörfum en aðrir því reksturinn ber ekki marga starfsmenn.

Jakob Einar Jakobsson, Jómfrúnni

Það má samt eiginlega ekkert út af bregða. Ef það kemur einn hægur mánuður er maður farin að naga neglurnar. Og við jafnvel skerðum launin okkar eða fáum ekkert útborgað.

Íris Ann Sigurðardóttir, The Cocoo's Nest

neglur

til sölu. Eigendur Osushi að fjármagna taprekstur.

Það sé lítið upp úr því að hafa, að hafa opið í hádeginu. Á mörgum veitingastöðum sé boðið upp á tvo fyrir einn í samstarfi við stóru fjar-skriptafyrirtækin eða önnur tilboð en að hádegismat loknum sé veitingastaðurinn tómur í fimm tíma þar til kvöldverð hefst. Annar veitingamaður bendir á að með því að bjóða einvörðungu upp á kvöldverð sé hægt að reka veitingastaði með einni vakt í stað tveggja aðskilinna vakta.

Gerðist hratt

Birgir Bieltvedt hefur fjárfest í veitingastöðunum Gló, Joe & The Juice, Jómfrúnni, Snaps og Bakarínu Braud & Co. „Það er ljóst að veitingarekstur á Íslandi hefur farið í gegnum erfða tíma,“ segir hann og nefnir að um mitt ár 2017, jafnvel fyrr, hafi hann fundið fyrir stefnu-breytingu. Veitingastaðir orðnir of margir, samkeppnin of mikil og laun hafa hækkað. Hækkunina megi ekki einvörðungu rekja til kjarasamninga því í ofanálag hafi atvinnuleysi í þessum geira verið lítið sem ekkert og til að fá fólk til vinnu varð að bjóða betri kjör. Á sama tíma hafi hótélgeirinn ráðið marga af veitingahúsum og atvinnutækifæri að skapast úti á landi.

„Þetta gerðist hratt. Samkeppn-

in varð gríðarlega mikil, krónan sterk, erfitt að fá starfsfólk og laun hækka. Þetta skellur á bransann 2017,“ segir Birgir og nefnir að við bættist að veðrið var leiðinlegt þann vetur og sömu sögu sé að segja af sumrinu 2018. Það hafi haft áhrif á aðsóknina. „Ofan á það bætast framkvæmdir í miðbænum sem hefta umferð og annað.“ Enn fremur hafi fasteignaverð hækkað sem leiðir til hærri húsaleigu.

„Fyrir einhverjum árum var launahlutfall 40 prósent af tekjum. Núna er það á milli 50 og 60 prósent. Bransinn er á erfiðum stað,“ segir hann.

Hann segir að veitingamenn leggja ekki í að hækka verð heldur séu þeir að lækka verð með ódýrum hádegistilboðum þrátt fyrir kostnaðarhækkunir. „Menn eru komnir í víthring,“ segir Birgir.

Rétt er að stinga því að, að launavísitalan hefur hækkað um átta prósent frá júlí 2017 til janúar síðastliðins, samkvæmt gögnum frá Hagstofu.

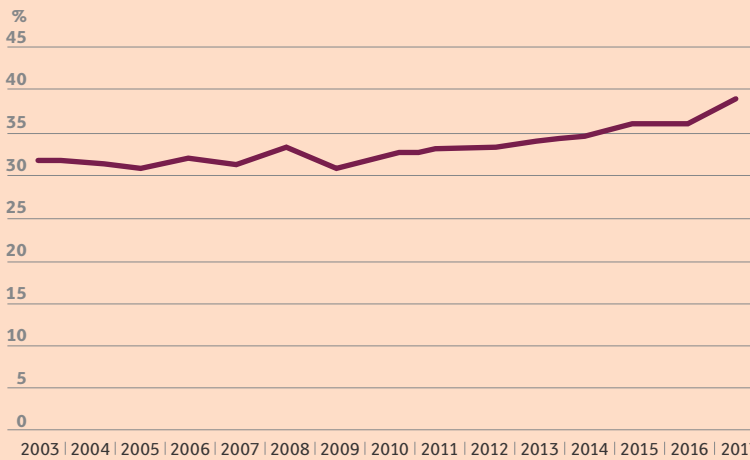
Birgir hefur verið búsettur í Danmörku frá árinu 1997. „Það er ódýrara fyrir mig að fara út að borða á Íslandi en í Danmörku. Það er misskilningur að verð á veitingastöðum sé hátt, þótt vissulega séu undantekningar,“ segir hann og nefnir að mögulega geti verðið verið hátt ef eingöngu sé horft til verðlista. Ef tilboðin séu tekin með í reikninginn sé reyndin önnur.

Svipað og Subway

Jakob Einar Jakobsson, framkvæmdastjóri Jómfrúarinnar og í stjórn Samtaka ferðabjónustunnar þar sem hann fóstir veitinga-nefnd, segir að það skjóti skökku

Laun sem hlutfall af tekjum

Laun og launatengd gjöld sem hlutfall af tekjum í veitingasölu og -þjónustu.

Heimild: Vísbanding 15. febrúar, Gylfi Zoëga prófessor

við að hægt sé að fara á veitingastað og fá faglega þjónustu til borðs og borga innan við tvö þúsund krónur fyrir hádegisverð. Til samanburðar kosti pítsa á Domino's um þrjú þúsund krónur og bátur á Subway um 1.700 krónur. „Sem betur fer er mikið að gera hjá okkur,“ segir hann og nefnir að þessar aðstæður á markaði leiði til þess að það sé ekki mikið svigrúm til launahækkana.

Að sögn Birgis átti margir sig ekki á að jafnvel þótt ferðamenn streymi til landsins, hafi hótélum og veitingastöðum fjölgað og því sé framboðið orðið mun meira. „Krónan er það sterk að ferðamenn sitja og fá sér kaffibolla eða björglas á veitingastöðum en ekki þriggja rétta máltíðir. Þeir gista í Airbnb-íbúð, kaupa í matinn í Bónus og Krónunni og elda sjálfir.“

Hann vekur athygli á að bankar haldi að sér höndum þegar kemur að fjármögnun veitingahúsa. „Það er erfitt fyrir marga að fjármagna taprekstur ef ekki er setið á fjármunum til að geta gert það sjálfur.“

Margir veitingastaðir til sölu

Heimildarmaður sem fjárfest hefur í fjölda veitingastaða í gegnum árin segir að veitingastaðir sem opnaðir voru í fyrra standi alla jafna verst að vígi. Þeir sem voru opnaðir fyrir fimm, sex árum gangi mun betur. Eldri staðir hafi skapað sér orðspor, eignast fastakúnnu, helstu verkefni séu komin í æskilega ferla og launa- og rekstrarkostnaður sé í betra horfi og stofnkostnaður hafi verið greiddur niður. „Margir staðir sem eru innan við eins árs eru komnir á sölu. Oft er hlutfæð uppurið og staðurinn hefur verið rekinn með tapi frá opnun. Við fáum nokkur símtöl á mánuði þar sem okkur er boðinn veitingastaður til sölu,“ segir hann.

Jakob á Jómfrúnni segir að langstærsti kostnaðarliður veitingahúsa séu laun. „Meðalhlutfall launa af tekjum veitingahúsa, sem ekki eru rekin af keðjum með samlegð í innkaupum, er um 50 prósent. Aðföng eru um 25-30 prósent og rekstrarkostnaður um 10-15 prósent. Það er 85-95 prósent í heildina. Í rekstri þekkingarfyrirtækja eins og hugbúnaðarhúsa, þar sem reksturinn byggir ekki á breytilegum kostnaði en í þeim rekstri þarf að kaupa inn vöru til að geta selt hana, er talað um að launahlutfallið sé 50-70 prósent. Það er í góðu horfi fyrir slíkan rekstur en ekki fyrir veitingastaði sem þurfa að kaupa hráefni. Það er eitthvað bogið við kerfið hjá okkur Íslendingum.“

Þetta endurspeglast í því að erlendis þjóna fleiri til borðs, þar er algengt að 7-8 þjónar þjóni 80 sæta stað. Á Jómfrúnni eru 80 sæti og ég er með tvo þjóna á fullri vakt og þúsla við það aukafólki. Við veitingamenn erum með hjartað okkar og virðingu á borðinu og viljum standa okkur vel en við erum meira háðir hlutastörfum en aðrir því reksturinn ber ekki marga starfsmenn,“ segir hann.

Sigrún Þormóðsdóttir, veitingastjóri 101 Hóteli, segir að margir

Fjöldi umsókna um hvert starf

Fyrir tveimur árum var þrautin þyngri að fá fólk í vinnu á veitingastað. „Það bárstu sárafaar umsóknir en nú streyma þær inn,“ segir Sigrún Þormóðsdóttir, veitingastjóri 101 Hótels. „Fyrir skemmstu auglýstum við og fengum 120 umsóknir á þremur dögum.“

Kristján B. Þorsteinsson, veitingamaður á Osushi, segir að þeim berist tvær til þrjár atvinnuumsóknir á dag. „Það sýnir glögglega að störfum fer fækkandi.“

séu að berjast við að halda launakostnaði undir 50 prósentum af tekjum. „Í þeirri tölu eru launatengd gjöld sem eru of há og það þarf að greiða leigu, kaupa hráefni, einhverjir þurfa að borga af skuldum og þá er ekki mikið eftir til að vera réttum megin við núllið sem ekki allir ná.“

Ég held að margir muni þurfa að gera miklar breytingar á sínum rekstri. Það er áhyggjuefni. Það vilja allir hafa gott starfsfólk og greiða hærri laun því það skilar sér í góðri þjónustu til viðskiptavina en launatengdu gjöldin eru of stór biti. Ég fæ ekki séð að það sé mikið svigrúm til launahækkana í veitingabransanum. Þetta snýst ekki um vilja til að greiða hærri laun heldur getuna til þess. Veitingamenn eru ekki að græða á tá og fingri. Það er ekki þannig,“ segir hún.

Café Paris dró úr þjónustunni

Í þessu samhengi má vekja athygli á því að á Café Paris hefur verið dregið úr þjónustu til að halda verði niðri og gæðum í hámarki. Viðskiptavinir þurfa að fara að afgreiðsluborði og panta matinn en fá hann afhentan á borðið. Sömu leiðis þurfa þeir að sækja sér vatn.

Jakob segir að það tíðkast í veitingageiranum að greiða hærri laun en kjarasamningur kveði á um. Hann bendir enn fremur á að starfsmenn veitingahúsa vinni ekki hefðbundna dagvinnu heldur vaktavinnu. Það liggja í eðli starfseminnar. Það eigi því ekki að horfa einvörðungu til grunntaxta. Taxti Eflingar hljóði upp á um 1.600 krónur en meðalveitingastaður greiði um 1.800-1.900 krónur.

Að hans sögn fær faglærður kokkur með reynslu og starf sem vaktstjóri á vöktum alla jafna um 550 þúsund krónur á mánuði í laun. Hafi hann farið í fagnám strax eftir grunnskóla sé hann fljótur að afla sér þessara tekna. Að sama skapi bætast um 30 prósent við launin í launatengd gjöld fyrir atvinnurekanda, eins og lífeyrisgreiðslur og tryggingagjald, og því kostar það fyrirtæki um 720 þúsund krónur að hafa hann í vinnu.

Jakob vekur athygli á að tryggingagjald leggst ofan á laun starfsmanna. Hækki laun starfsmanna í kjaraviðræðum þurfi fyrirtækin að borga enn hærri skatt.

Tekjur Jómfrúarinnar hafa ekki dregist saman, að hans sögn. „Við erum í stöðugum vexti. Ég fjárfesti í veitingastaðnum árið 2015 ásamt Birgi Bieltvedt en hef verið viðloðandi reksturinn frá því ég var þjakkur,“ segir Jakob sem keypti veitingastaðinn af föður sínum, Jakobi Jakobssyni, og Guðmundi Guðjónssyni, stofnendum veitingastaðarins.

„Við höfum vaxið mikið í veltu og afkomu,“ segir hann og nefnir að ráðist hafi verið í endurbætur á staðnum fyrir 60 milljónir króna sem hann telur vera vel sloppið miðað við þær fjárhæðir sem hann heyrir nefndar um uppbyggingu ýmissa annarra veitingastaða og opnunartíminn lengdur. „En það var mikill munur á afkomu árunna 2017 og 2018 vegna launahækkana.“

Að hans sögn eru Íslendingar og fastakúnnar lífíbrauð Jómfrúarinnar. „Ferðamenn hafa verið viðbót fyrir okkur,“ segir hann. „Jómfrúin er 23 ára gömul. Við höfum arfleifð og það hjálpar okkur. Verðið er sanngjarnt, við erum í aðeins dýrari kantinum í hádeginu en í ódýrari kantinum á kvöldin og keyrum á sama matseðli.“

Sigrún, sem á helmings hlut í fyrirtækinu sem annast veitingarekstur 101 Hótels, segir að til að reksturinn gangi upp þurfi eigendur og yfirmenn að vinna mjög mikið „Það þarf að fylgjast grannt með kostnaði.“ 101 Hótel er í eigu Ingibjargar Pálmadóttur, forstjóra útgáfufélags Fréttablaðsins.

Engu að síður pakkað hjá okkur

Íris Ann Sigurðardóttir, sem rekur veitingahúsið The Cocoo's Nest á Granda ásamt manni sínum, Lucas Keller matreiðslumeistara, segir að ef lítið er til afkomunnar á síðastliðnum fimm árum sé fyrirtekið ekki enn rekið með hagnaði. „Það er engu að síður pakkað hjá okkur dag hvern en með sköttum og launatengdum gjöldum – tryggingagjaldið er til að mynd býsna hátt – er reksturinn stífur.“

Hún segir að veltan hafi verið nokkuð stöðug á milli árunna 2017 og 2018 og það hafi nánast alltaf verið þannig. „Við erum með fastan kúnnahóp sem heldur okkur á floti. Við erum svo þakklát fyrir okkar föstu viðskiptavini. Sumir þeirra hafa boðið okkur í mat, það hefur myndast þvílíkur vinskapur.“

Við höfum reynt að halda verðinu niðri í þeirri von að fólk heim-sæki okkur oftar. Það má samt eiginlega ekkert út af bregða. Ef það kemur einn hægur mánuður er maður farinn að naga neglurnar. Og við jafnvel skerðum launin okkar eða fáum ekkert útborgað. Það kemur fyrir inn á milli. Þess vegna vonumst við til að reksturinn fari í réttan farveg eftir opnun Luna Florens. Skortur á sætum hefur haldið aftur af okkur.“ Það er bar og verslun við hlið The Cocoo's Nest og hægt er að labba á milli staðanna. Við bætast 15 sæti og hægt að vísa fólki til borðs á Luna Florens ef veitingastaðurinn er fullbokaður. „Með því að stækka þarf að bæta við í mesta lagi tveimur starfsmönnum á hverja vakt.“

Íris Ann segir að í upphafi hafi þau hjónin haft rómantíska hugmynd um að opna rekstur og taldi að ef reksturinn væri lítill væri uttanumhaldi minna en hún hafi komist að raun um að umfangið þyrfti að vera meira til að reksturinn beri sig. „Það sem hefur haldið okkar á floti er að leigan er hagstæð. Við værum löngu farin á hausinn ef leigan væri hærri eins og tíðkast víða.“

Hún hefur stundum rætt við við Lucas sem annast matseldina um að skera niður hráefniskostnað. „Hann tekur ekki í mál að skera niður. Hann er með standard og fólk finnur það um leið og því er breytt.“

Spurð hvort það sé svigrúm til launahækkana hjá henni, segir hún „alls ekki“. Reksturinn sé nú þegar í járnnum.

Warren Buffett viðurkennir mistök

Berkshire Hathaway greiddi of mikið fyrir Kraft við sameiningu við Heinz. Buffett segir að matvælarisinn hafi ekki lengur sömu góðu samningsstöðuna gagnvart smásölum. Aðrir rekja erfiðleika til þess að niðurskurðarhnífnum hafi verið beitt af hörku.

Helgi Vífill
Júliusson
helgivifill@frettabladid.is

Warren Buffett hefur viðurkennt í fyrsta skipti að fjárfestingafélagin Berkshire Hathaway, sem hann fer fyrir, og 3G Capital hafi greitt of mikið fyrir samruna Kraft við Heinz. Buffett stefnir ekki á að selja 27 prósent hlut fjárfestingafélagsins í matvælaframleiðandanum.

Kraft Heinz er að hans sögn enn gott fyrirtæki en hann og 3G Capital hafi verið of bjartsýnir á virði vörumerkjanna sem þeir fjárfestu í árið 2015. „Fyrirtæki hagnast ekki meira þótt þú borgir meira fyrir það,“ segir hann. Þetta kemur fram í Financial Times.

Berkshire Hathaway og brasilíska fjárfestingafélagið 3G Capital keyptu Kraft fyrir 62,6 milljarða dollara til að sameina það Heinz. Sameinuðu félagi var í kjölfarið fleytt á hlutabréfamarkað og nam markaðsvirði þess 89 milljörðum dollara. Í gær var markaðsvirðið 41,7 milljarðar dollara.

Berkshire Hathaway og brasilíska fjárfestingafélagið 3G Capital keyptu Heinz árið 2013 fyrir 23,6 milljarða dollara. Að sögn Buffett greiddu fjárfestarnir ekki of mikið fyrir þau kaup.

Afskrifa 15 milljarða dollara

Hlutabréfaferð Kraft Heinz féll um 30 prósent síðastliðinn föstudag eftir að það afskrifaði 15 milljarða dollara af sumum af þekktustu vörumerkjum sínum, það skar jafnframt niður arðgreiðslur og upplýsti að Fjármálaeftirlitið hefði hafið rannsókn á hvernig bókhaldinu væri háttáð. Daginn eftir færði Berkshire Hathaway hlut sinn niður um þrjá milljarða dollara.

Fram kemur í frétt The Wall Street Journal að tilraunir matvælafyrirtækisins til að skera niður kostnað með róttækum hætti hafi beðið skipbrots. Fyrirtæki í matvælaíðnaði leggi nú allt kapp á að fjárfesta í nýsköpun og byggja upp vörumerki. Gagnrýnendur 3G Capi-

Warren Buffett fjárfesti segir að hann og fleiri hafi verið of bjartsýnir við kaupun á Kraft. NORDICPHOTOS/GETTY

Niðurlægingin fagnaðarefni fyrir keppinauta

Niðurlæging Kraft Heinz er fagnaðarefni fyrir stjórnendur keppinauta þess. Sérstaklega þunglamalegu risana Unilever, Danone og Nestlé. Það var tilboð Kraft Heinz í Unilever árið 2017 sem leiddi til þess að niðurskurðarhnífurinn var mundaður hjá stórum þekktum vörumerkjum í Evrópu en þau hafa lengi vel verið óhagkvæmari í rekstri en keppinautarnir í Bandaríkjunum. Þetta kemur fram í frétt The Wall Street Journal.

Unilever, sem framleiðir Dove-sápur og Lipton-te, og mjólkurframleiðandinn Danone lofuðu að skera niður kostnað samantlagt um átta milljarða dollara. Nestlé, sem aðgerðafjárfestirinn Daniel Loeb hafði beint kröftum sínum að, lét undan pressunni og setti sér í fyrsta skipti markmið um framlegðarhlutfall. Nú munu aðgerðafjárfestar þurfa að leggja meira á sig. Fyrirtæki á neytendamarkaði skipuðu þriðja sæti í þeim geira

sem þeir voru atkvæðamestir í. Sú atvinnugrein er væntanlega enn undir smásjóni en vogunarsjóðir munu þurfa að hafa eitt-hvað nýtt fram að færa. Elliott Advisors mun þurfa að tefla fram öðru en einföldum aðgerðum til að draga úr kostnaði hjá eiganda viskíframleiðandans Jameson, Pernod Ricard, til að rekstrarhlutföllin verði á pari við það sem gengur og gerist hjá Diageo, sem meðal annars á Guinness, segir í fréttinni.

tal hafa lengi talið að niðurskurðurinn myndi bitna á vexti félagsins. Þeir höfðu á réttu að standa. Frá fyrsta ársfjórðungi 2017 hefur innri vöxtur dregist saman sex ársfjórðunga í röð.

Baráttan við Kirkland

Buffett segir að vandi Kraft Heinz felist í að risinn hafi ekki lengur sömu samningsstöðu gagnvart smá-

sölum. Hann ber saman Kirkland, vörumerki í eigu Costco, og Kraft Heinz til að lýsa breyttu landslagi í smásölu. Fjöldi vörumerkja í eigu Kraft Heinz eigi rætur að rekja til 19. aldar á meðan Kirkland var hleypt af stokkunum fyrir fáeinum áratugum. Engu að síður voru tekjur Kirkland meiri en Kraft Heinz á síðasta ári.

„Vörumerkin hafa auglýst ræki-

lega í yfir 100 ár og fólk orðið vant að neyta þeirra og annað í þeim dúr, og þá kemur Kirkland, vörumerki í eigu smásala sem er einungis í 750 verslunum, og selur 50 prósent meira,“ segir hann. Berkshire Hathaway á um eins prósent hlut í Costco.

Buffett hefur lengi talið að sterk vörumerki á neytendamarkaði muni leiða til þess að fyrirtæki

Fyrirtæki hagnast ekki meira þótt þú borgir meira fyrir það.

Warren Buffett

haldi markaðshlutdeild og geti selt vörur dýrt miðað við keppinauta. Það þarf því ekki að undra að Berkshire Hathaway hefur fjárfest í Apple og Coca-Cola á hlutabréfamarkaði. Það á einnig fyrirtæki á borð við Dairy Queen og Duracell í heilu lagi.

Buffett sagði á mánudaginn að Jorge Paulo Lemann, stofnandi 3G Capital, væri „algerlega framúrskarandi manneskja“ en hann vék sér undan spurningum þess efnis hvort Berkshire Hathaway myndi fjárfesta aftur með honum.

Þegar samruninn var tilkynntur sagði Buffett kampakátur að viðskiptin væru að sínu skapi; að sameina tvö heimsklassafyrirtæki og skapa virði fyrir hluthafa.

Buffett hefur áður sagt að Lemann, sem var atvinnumaður í tennis, sé hamhleypa til verka, þekktur fyrir að fjárfesta í fyrirtækjum á neytendamarkaði sem séu í vanda stödd og síðan draga úr kostnaði af miklu harðfyllgi í því skyni að auka hagnað.

Samstarfið ekki samt

Fram kemur í frétt Financial Times að samstarfið við Brassana sé ekki samt eftir að Kraft Heinz gerði óvinveitt yfirtökutilboð í Unilever fyrir 143 milljarða dollara árið 2017 sem var hafnað. Buffett hefur lengi verið á móti óvinveittum yfirtökum.

3G Capital hefur sagt að einblint verði á að fjárfesta í rekstri Kraft Heinz og telja að það versta sé að baki. Greinendur á Wall Street efast um að sú verði raunin. „Við teljum að Kraft glími við fleiri áskoranir en stjórnendur upplýsa um,“ segir Brittany Edward hjá Edward Jones. „3G Capital hefur ekki áður aukð við tekjur og bætt hagnaðarhlutföll án þess að ráðist sé í yfirtöku. Við höfum áhyggjur af því.“

Gætu stöðvað viðskipti með fasteignasjóði

Fitch Rating varar við því að fasteignasjóðir í Bretlandi gætu stöðvað viðskipti með bréf sín á næstu vikum vegna óróleika í tengslum við Brexit. Fjárfestar munu þá ekki geta selt bréf sín í sjóðunum en það varð raunin þegar Bretar kusu að ganga úr Evrópusambandinu í júní 2016. Þetta kemur fram í frétt Financial Times.

Fram kemur í greiningu Fitch Rating að ólíklegt sé að fasteignasjóðir sem hægt er að eiga viðskipti með á hverjum degi geti mætt útlæði ef það vex verulega. Sjóðirnir mæta útlæði með því að selja atvinnuhúsnæði í sinni eigu en það tekur töluverðan tíma. Slíkir sjóðir gefa fjárfestum færi á að eiga viðskipti með fasteignir innan dags sem ella getur verið tímáfrékt.

Fitch Rating segir að fjárfestar gætu brugðist harðar við á næstu vikum en við kosningunum árið 2016, einkum ef niðurstaðan verður útganga úr Evrópusambandinu án samnings. Greinendurnir telja að sjóðirnir hafi ekki yfir nægu lausafé að ráða til að hægt sé að eiga

NORDICPHOTOS/GETTY

viðskipti með bréf þeirra við þær kringumstæður.

Fjárfestar hafa í auknum mæli tekið fjármagn úr fasteignasjóðum því þeir óttast að Brexit muni hafa slæm áhrif á starfsemi þeirra. Um er að ræða hundruð milljóna punda á undanförunum mánuðum. Í desember drógu fjárfestar 315 milljónir punda úr sliikum sjóðum sem er svipuð fjárhæð og tveimur mánuðum eftir atkvæðagreiðsluna um útgöngu úr Evrópusambandinu. – hvj

Tímamótasamruni fær brautargengi

Áfrýjunardómstóll Bandaríkjanna komst í gær að þeirri niðurstöðu að samruni fjarskiptarisans AT&T og afþreyingarfyrirtækisins Time Warner mætti ganga í gegn. Niðurstaðan gæti bundið enda á tilraunir bandaríska dómsmálaráðuneytisins til þess að ógilda samrunann.

Dómsmálaráðuneytið byggði málflutning sinn á því að AT&T, sem á DirecTV, gæti notað höfundarrétt Time Warner á sjónvarpsfærni á borð við Game of Thrones til að hækka verð til keppinauta á sjónvarpsmarkaði og þannig hækka verð til neytenda. Að mati dómara var málflutningur ráðuneytisins „ósannfærandi“.

Donald Trump Bandaríkjaforseti hefur farið hörðum orðum um samrunann. Samkvæmt frétt Reuters um málið telur forsetinn að samruninn komi sér vel fyrir sjónvarpsstöðina CNN, sem er undir hatti Time Warner en Trump hefur sakað CNN um að birta falsfréttir.

Um er að ræða einn stærsta samruna síðari ára í Bandaríkjunum en hann var tilkynntur árið 2016. Nemur yfirtaka AT&T á Time Warner 85,4 milljörðum dala.

Samruni AT&T og Time Warner var einn stærsti samruni síðari ára í Bandaríkjunum. Dómsmálaráðuneytið hefur reynt að ógilda samrunann.

» Donald Trump Bandaríkjaforseti hefur farið hörðum orðum um samrunann.

Ólafur Jóhann Ólafsson er aðstoðarforstjóri Time Warner en hann mun láta af störfum þegar samruninn gengur í gegn. Greindi bandaríski fjölmiðillinn Bloomberg frá því í fyrra að Ólafur Jóhann fengi 15,3 milljónir dala í sinn hlut vegna samrunans, eða rúma 1,8 milljarða króna miðað við gengi dagsins í dag. – tff

Ljóst að hækkunum verði velt út í verðlag

Greinendur Landsbankans hafa lækkað verðmat sitt á Högum. Þrátt fyrir mikla aukningu í sölu veldur þrýstingur á framlegð Haga því að félagið hefur lækkað afkomuhorfur sínar.

Hagfræðideild Landsbankans metur gengi hlutabréfa í Högum á 45,1 krónu á hlut í nýju verðmati og hefur lækkað mat sitt um ríflega 13 prósent frá síðasta verðmati í júlí í fyrra.

Til samanburðar stóð gengi bréfanna í verslunarrisanum í 43,4 krónu á hlut eftir lokun markaða í gær. Mælir hagfræðideildin með því að fjárfestar haldi bréfum sínum í félaginu.

Í verðmatinu, sem Markaðurinn hefur undir höndum, er bent á að þrátt fyrir mikla aukningu í sölu

Þrýstingur hefur verið á framlegð Haga undanfarið. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR

valdi þrýstingur á framlegð Haga því að félagið hafi lækkað afkomuhorfur sínar fyrir yfirstandandi rekstrarár úr 5.000 milljónum króna í 4.600 til 4.700 milljónir króna. Samkeppnin sé því enn hörð á matvörumarkaði.

Greinendur Landsbankans taka fram að fylgjast þurfi vel með framgangi sameiningar félagsins við Olís, sem gekk endanlega í gegn í lok nóvember í fyrra, á komandi mánuðum. Markaðir með eldsneyti og matvöru séu að ganga í gegnum

breytingar og Hagar fái stórt smá-sölunet út úr viðskiptunum.

„Sameiningin við Olís felur í sér ýmis tækifæri fyrir verslunarrisann en óvissa er um hver næstu skref verða hjá sameinuðu fyrirtæki í átt að aukinni hagkvæmni ásamt því að vænt samlegð á eftir að koma í ljós,“ segir í verðmati hagfræðideildarinnar.

Sérfræðingar bankans gera ráð fyrir áframhaldandi vexti tekna Haga á komandi árum, bæði vegna kaupanna á Olís og einnig vegna undirliggjandi vaxtar. Telja þeir að tekjurnar aukist um 30 prósent á næsta rekstrarári, frá mars 2019 til febrúar 2020, um 4,5 prósent á rekstrarárinu þar á eftir og að framtíðarvöxtur verði 3,5 prósent.

Þá telur hagfræðideildin jafnframt að minni kortavelta og einkaneysla sé „tímabundin afleiðing óvissu“. Gerir deildin ráð fyrir að framlegðarhlutfall Haga muni leita upp á við og að EBITDA-hlutfall, það er hagnaður fyrir afskriftir, fjár-

magnslíði og skatta sem hlutfall af tekjum, verði 6,8 prósent á næsta rekstrarári og 7,0 prósent þar á eftir. Til samanburðar var umrætt hlutfall 5,6 prósent á síðasta rekstrarári Haga.

Í verðmatinu er auk þess bent á að ríflegar hækkunir lægstu launa muni hafa neikvæð áhrif á afkomu Haga en jafnframt mögulega flýta fyrir sjálfvirknivæðingu í verslunum félagsins. Við núverandi aðstæður, þar sem hlutfall launa af framlegð sé í kringum 44 prósent, sé „morgunljóst“ að launahækkunum verði velt út í verðlag að miklu leyti.

Er bent á að launahlutfall félagsins hafi undanfarið árið úr 35 til 36 prósentum í 44 prósent. Kröfur verkalýðshreyfingarinnar séu ekki ljósar en miðað við lægstu tölur sem komið hafa frá forsvarsmönnum hennar og yfstrustu kröfur Samtaka atvinnulífsins megi gera ráð fyrir að launakostnaður Haga hækki árlega um 800 til 2.500 milljónir króna næstu þrjú árin. – kj

Tekjurnar jukust lítillega

Síminn tapaði 2.436 milljónum króna á fjórða fjórðungi síðasta árs borið saman við 607 milljóna króna hagnað á sama fjórðungi árið 2017, að því er fram kemur í fjórðungs-uppgjöri sem fjarskiptafélagið birti eftir lokun markaða í gær.

Tapid skýrist af gjaldfærslu á viðskiptavild hjá dótturfélaginu Mílu upp á 2.990 milljónir króna en ef ekki hefði komið til gjaldfærslunnar hefði hagnaður samstæðunnar numið 554 milljónum króna á fjórðungnum.

Tekjur Símans námu 7.544 milljónum króna á fjórða fjórðungi síðasta árs en leiðrétt fyrir seldri starfsemi jukust þær um 85 milljónir króna á milli ára. EBITDA – afkoma fyrir afskriftir, fjármagnslíði og skatta – var jákvæð um 1.908 milljónir króna á síðustu þremur mánuðum 2018 borið saman við 1.930 milljónir króna á sama tímabili árið áður. Nam lækkunin á

Orri Hauksson, forstjóri Símans.

milli ára þannig 1,1 prósent.

Orri Hauksson, forstjóri Símans, segir í tilkynningu að rekstur samstæðunnar hafi verið sterkur í fyrra. Heildartekjur hafi aukist lítillega en ólíkt árunum á undan hafi myndarlegur vöxtur verið í smásölutækjum. Fjölgun viðskiptavina sé meginástæða þessa vaxtar.

Hann nefnir að félagið sé ágætlega búið undir átök á vinnumarkaði. „Verkföll eru skeinuhættari margri annarri starfsemi á Íslandi en þeirri sem Síminn og dótturfélag reka, en að sjálfsögðu óæskileg okkur sem öðrum, sérstaklega ef þau dragast á langinn.“ – kj

Morgunverðarfundur um eiginfjárkröfur og viðnámsþrótt banka

5. mars á Grand Hótel Reykjavík

Dagsetning/tími: Þriðjudaginn 5. mars kl. 08.30-10.00. Morgunverður hefst kl. 08.00.

Staðsetning: Gullteigur, Grand Hótel Reykjavík

Skráningu lýkur: 1. mars

Síðastliðinn áratug hafa eiginfjárkröfur til banka verði hertar í kjölfar fjármálaáfallsins 2008. Nýr Basel III staðal, sem innleiddur hefur verið hér á landi með sama hætti og annars staðar í Evrópu, kveður á um auknið og „betra“ eigið fé auk strangari og framsýnni lausfjárfkrafa. Koma þessar breytingar nægjanlega til móts við þekktu veikleika í alþjóðlegum bankarekstri? Hvernig eiga þessar reglur við í íslenskum veruleika?

FRAMSÖGUMENN:

Martin Hellwig, prófessor og annar höfundur metsölubókarinnar The Bankers' New Clothes: What's Wrong with Banking and What to Do About It

Perla Ösp Ásgeirsdóttir, framkvæmdastjóri áhættustýringar hjá Landsbankanum

Jón Þór Sturluson, aðstoðarforstjóri Fjármálaeftirlitsins

Unnur Gunnarsdóttir, forstjóri Fjármálaeftirlitsins mun opna fundinn og stýra honum.

Morgunverðarfundir í tilefni 20 ára afmælis Fjármálaeftirlitsins

Tilefni fundarins er að Fjármálaeftirlitið hefur starfað í tuttugu ár og er fundurinn annar í röð funda um áhugaverð málefni tengd fjármálakerfinu sem Fjármálaeftirlitið hyggst halda af því tilefni. Fundurinn er öllum opin. Óskað er eftir að fundargestir skrái þátttöku eigi síðar en 1. mars næstkomandi á fme@fme.is.

Fundurinn fer fram á ensku.

Síðasta ár var besta rekstrarár í sögu Skeljungs. FRÉTTABLAÐIÐ/GVA

Framlegð Skeljungs batnaði verulega í fyrra

Skeljungur tapaði einni milljón króna á fjórða fjórðungi síðasta árs borið saman við 29 milljóna króna tap á sama fjórðungi árið 2017, eftir því sem fram kemur í fjórðungs-uppgjöri oliufélagsins sem birt var síðdegis í gær.

Framlegð Skeljungs nam 1.844 milljónum króna á síðustu þremur mánuðum síðasta árs og batnaði um líðlega 14 prósent frá sama tímabili árið áður þegar hún var 1.613 milljónir króna.

EBITDA – afkoma fyrir afskriftir, fjármagnslíði og skatta – var jákvæð um 360 milljónir á fjórða fjórðungi síðasta árs en til samanburðar var hún jákvæð um 260 milljónir króna á fjórða fjórðungi ársins 2017.

Í tilkynningu frá félaginu er bent á að síðasta ár hafi verið besta rekstrarár þess frá upphafi. Afkoman byggist fyrst og fremst á sterkum kjarnarekstri, bæði á Íslandi og í Færeyjum.

„Staða Skeljungs er sterk og við sjáum fram á áframhaldandi heilbrigðan rekstur næstu árin,“ er haft eftir Hendrik Egholm, forstjóra Skeljungs. „Ef horft er til lengri framtíðar er ljóst að markaðurinn mun breytast og við ætlum að nýta vel þau tækifæri sem skapast með því. Við ætlum ekki að verða áhorfendur að þeim breytingum, heldur virkir þátttakendur svo hagsmunir hluthafa verði tryggðir til langrar framtíðar,“ segir forstjórinn. – kj

Eftirlitið þróist í takt við markaðinn

Svipmynd

Jón Þór Sturluson

Nám:

B.Sc. próf í hagfræði frá Háskóla Íslands
M.Sc. próf í hagfræði frá Háskóla Íslands
Ph.D. próf í hagfræði frá Stockholm School of Economics

Störf:

Aðstoðarforstjóri Fjármálaeftirlitsins frá 2013
Dósent við viðskiptadeild Háskólans í Reykjavík frá 2006

Fjölskylduhagir:

Giftur Önnu Sigrúnu Baldursdóttur, hjúkrunarfræðingi og MBA, aðstoðarmanni forstjóra Landspítala. Við eigum tvær dætur, Guðrúnu Mörtu (20 ára) og Filippíu Þóru (16 ára) og tikina Röskvu (9 ára).

Jón Þór Sturluson hefur gegnt stöðu aðstoðarforstjóra Fjármálaeftirlitsins frá árinu 2013. Hann segist sjá fyrir sér vaxandi notkun tækni í fjármálaeftirliti, með aukinni hagnýtingu gagna í greiningarvinnu og gervigreindar í vöktun á áhættum.

Hvernig er morgunrúttin þín?

Flestir morgnar byrja á því að að laga gott kaffi handa okkur hjónum um klukkan 7. Síðan eru helstu miðlar skannaðir áður en við Röskva fáum okkur morgunrólt.

Hver eru þín helstu áhugamál?

Ég hef mjög gaman af hvers konar útivist, sérstaklega fjallgöngum og gönguskíðum. Ég hef líka mikið yndi af tónlist af ýmsu tagi og spila á trompet í danshljómsveitinni Royal. Ég sæk tónleika eins og ég get, á áskriftarkort á Sinfóniuna og á síðasta ári náði ég að sjá bæði Radiohead og Arcade Fire á tónleikum með fjölskyldunni. Svo hef ég líka áhuga á borðspilum, sérstaklega snúnum slíkum, og er sjálfskipaður formaður spilaklúbbsins Flókin spil sem hittist allt of sjaldan.

Hver er bókin sem þú ert að lesa eða last síðast?

Síðast las ég Sakramentið eftir Ólaf Jóhann og er núna að lesa Sex tíu kíló af sólskini eftir Hallgrím Helgason. Í seinni tíð hlusta ég meira á bækur en les þær, bæði innlendar og erlendar.

Ef þú þyrftir að velja allt annan starfsframa, hvað yrði fyrir valinu?

Akademían hefur alltaf verið mitt annað heimili, svo líklegast myndi ég snúa þangað aftur ef aðstæður breyttust.

Hvar sérdú þig eftir tíu ár?

Umhverfi fjármálamarkaðar er í mikilli þróun um þessar mundir og því er mikil áskorun fólgin í núverandi starfi er tengist þróun fjármálaeftirlits og umhverfi fjármála-stöðugleika. Það kæmi mér því ekki mjög á óvart ef ég væri starfandi á svipuðum vettvangi eftir 10 ár.

Hverjar eru helstu áskoranirnar

Jón Þór segir mikinn árangur hafa náðst í þróun áhættumiðaðs eftirlits og yfirsýn yfir helstu áhættur sé betri en áður. FRÉTTABLAÐIÐ/ERNIR

●● Akademían hefur alltaf verið mitt annað heimili, svo líklega myndi ég snúa aftur þangað ef aðstæður breyttust

Jón Þór Sturluson, aðstoðarforstjóri Fjármálaeftirlitsins

fram undan í starfinu?

Fram undan er sameining Fjármálaeftirlitsins og Seðlabankans. Í því felast margs konar tækifæri til að styrkja umgjörð fjármálageirans, en um leið áskoranir. Mikilvægt er að sameinuð stofnun nýti sem best fyrirliggjandi styrkleika og að

markmið um sterkari umgjörð um fjármálastöðugleika náist.

Hverjar eru helstu áskoranirnar í eftirliti með fjármálastofnunum í dag?

Mikill árangur hefur náðst í þróun áhættumiðaðs eftirlits á síðustu árum og við höfum nú mun betri yfirsýn en áður yfir helstu áhættur í rekstri fyrirtækja á fjármálamarkaði. Enn á þó eftir að ljúka endurskoðun á ramma í kringum endurskipulagningu og skilameðferð fjármálafyrirtækja. Stærsta áskorunin er án efa uppbygging trausts til fjármálamarkaðarins, sem hefur ekki borið sitt barr síðan 2008. Traust til fjármálageirans og stofnana sem honum tengjast

hefur farið mjög hægt vaxandi undanfarin ár. Fjármálaeftirlitið hefur síðustu árin lagt ríka áherslu á gagnsæi með almennri birtingu á niðurstöðum athugana þess. Í því felst að allt sem samræmist ekki lögum eða FME telur athugasemdavert að öðru leyti er dregið fram í dagsljósið. Til lengri tíma titið er það til þess fallið að auka trúverðugleika markaðarins.

Sérðu fyrir þér breytingar í fjármálaeftirliti á komandi árum?

Fjármálaeftirlit þarf að þróast í takt við fjármálamarkaðinn. Miðað við fyrirsjáanlega þróun er mikilvægt að horft sé heildstætt á fjármálaeftirlit, þvert á markaði, til að tryggja að bæði viðbúnaðar- og

varúðarkröfur taki fyrst og fremst mið af eðli starfseminnar en ekki stofnanauppbyggingu. Ég sé einnig fyrir mér vaxandi notkun tækni í fjármálaeftirliti, með aukinni hagnýtingu gagna í greiningarvinnu og gervigreindar í vöktun á áhættum.

Hvers konar stjórnunarhætti hefurðu tileinkað þér og hvers vegna?

Það er áriðandi að halda jákvæðu og opnu starfsumhverfi eftir því sem það er unnt, þótt verkefnið kunnir að vera þung og erfið. Mér hefur alltaf þótt mikilvægt að hlusta eftir ólíkum sjónarmiðum og finnst áriðandi að raddir sem flestra móti ákvarðanatökufæri. Á endanum er það þó stjórnandans að taka af skarðið og undan slíku vik ég mér ekki.

Setja léttkolsýrðan kollagendrykk á markað

Nýr íslenskur og sykurlaus drykkur með viðbættu kollageni verður fáanlegur í verslunum á næstu dögum. Drykkurinn Collab var hannaður af Feel Iceland, sem vinnur kollagen úr íslensku fiskroði, í samstarfi við Ölgerðina. Hrönn Margrét Magnúsdóttir, annar stofnandi Feel Iceland, segir að hugmyndavinnan hafi hafist fyrir tveimur árum.

„Það er mikil næring og hollusta í drykknum, þetta er ekki bara enn einn orkudrykkurinn. Hugmyndin á bak við drykkinn er góð hráefni og við viljum alls ekki fara í felur með það. Dósinar voru því hann-

Hrönn Margrét Magnúsdóttir.

aðar þannig að innihaldslýsingin er framan á þeim með vörumerkinu. Þú sérd greinilega hvað þú ert að drekka,“ segir Hrönn í samtali við Markaðinn.

Feel Iceland hefur þróað og markaðssett fæðubótarefni og húðvörur sem eru unnar úr aukaafurðum íslensks sjávarfangs. Markmiðið

er að nýta auðlindir úr hafinu sem hafa ekki verið nýttar áður og jafnvel hent, til þess að láta fólk líða betur á náttúrulegan hátt og án þess að skaða umhverfið. Nú bætist drykkur við vörulínuna en til að byrja með verða framleiddar tvær bragðtegundir; annars vegar fersku- og mangóbragð og hins vegar límónu- og ylliblóma-bragð.

„Það sem er

lika skemmtilegt við þennan drykk er að það voru aðallega konur sem komu að hönnun, hugmyndavinnu og þess háttar,“ segir Hrönn. Hún segir að Collab sameini íslenskt hugvit og íslenskt hráefni. Enginn annar drykkur í heiminum innihaldi íslenskt kollagen sem er unnið úr fiskroði.

„Feel Iceland kollagenið er eitt hreinasta prótein sem þú getur

fengið, engin viðbætt aukaefni og unnið úr íslensku sjávarfangi. Kollagen er eitt helsta uppbyggjngarprótein líkamans þannig að það er mjög mikilvægt fyrir okkur að fá það í nægilegu magni. Eftir 25 ára aldur byrjar að hægja á framleiðslu líkamans á kollageni og því er mikilvægt að bæta það upp með einhverjum hætti.“

Spurð hvort Feel Iceland hafi í hyggju að sækja á erlenda markaði með Collab svarar Hrönn að fyrir- tækið hafi nú þegar fengið fyrir- spurnir að utan. Fyrst um sinn verði þó einblínt á sölu drykkjarins hér heima. – tth

Svikapóstar og fjársvik

Stella Thors,
ráðgjafi hjá
KPMG

Kristín Aðal-
heiður Birgis-
dóttir, ráðgjafi
hjá KPMG

Mikið hefur borið á því í fréttum nýlega að íslensk fyrirtæki eru að lenda í fjársvikum í formi svikapósta. Þessi tegund netglæpa felst í því að óprúttir aðilar reyna að blekkja fólk með trúverðugum tölvupóstum (e. phishing). Slíkir aðilar stunda það að brjóta sér leið inn í tölvupóstkerfi fyrirtækja og vakta tölvu-póstsamskipti með það fyrir augum að komast yfir fjármuni eða upplýsingar. Umfang þessara netglæpa er óþekkt þar sem glæpirnir eru í mörgum tilvikum ekki kærðir en ljóst er að fjöldi þeirra hefur aukist mikið síðustu ár.

Með svolitilli rannsóknarvinnu og góðri vöktun getur hinn óprúttir aðili til dæmis fundið út hvaða einstaklingur innan fyrirtækisins hefur heimild til að senda út og greiða reikninga í nafni þess. Óprúttir aðilinn kemur sér inn í samskipti þess aðila og fer að svara í nafni fyrirtækisins. Í samskiptum sínum gefur hann upp falskt reikningsnúmer sem viðkomandi hefur aðgang að. Er þetta allt gert þannig að hvorki viðskiptamaðurinn né viðskiptavinurinn verða varir við eitthvað óvenjulegt. Þegar greiðslan hefur verið innt afhendi er viðskiptavinurinn búinn að tapa sínum pening og fyrirtækið fær ekki greitt fyrir vöru sína eða þjónustu.

Önnur svik sem einnig eru algeng eru þau að fyrirtæki fá senda til sín reikninga sem átt hefur verið við. Reikningarnir eru þá gefnir út í nafni þess birgís sem fyrirtækið er vant að versla við eða í nafni falsks félags. Til þess að þessi svik gangi upp þarf gjaldkerinn að greiða reikninginn

Tjónum af völdum þeirra netglæpa sem um ræðir fer hratt fjölgandi. Oft á tíðum er um töluverðar fjárhæðir að ræða fyrir íslensk fyrirtæki.

án þess að staðfesta hann eða hver greiðandinn er.

Þriðja tegundin af svikapóstum sem borið hefur mikið á eru svokölluð „CEO svik“ sem á íslensku kallast stjórnendasvik. Hér kemst óprúttir aðilinn inn í tölvupóstkerfi fyrirtækisins og tekur yfir pósthöf þess stjórnanda sem er í samskiptum

við gjaldkera og hefur heimild til að senda greiðslufyrirmæli fyrir hönd fyrirtækisins. Stundum býr hann til lén sem svipar mikið til þess léns sem fyrirtækið notar og sendir póstinn frá því netfangi. Í þessum tilfellum er óprúttir aðilinn búinn að leggja mikla vinnu í undirbúning og skipulagningu. Oft er hann búinn að kynna sér hvernig greiðslufyrirmæli eru gefin og reynir að líkja eftir fyrri samskiptum aðila. Í tölvupóstinum frá yfirmanninum til gjaldkerans, sem inniheldur greiðslufyrirmæli, er lögð áhersla á að gengið sé frá greiðslu sem fyrst. Jafnvel kemur fram neðst í póstinum að hann hafi verið sendur úr farsíma en þar með er auðveldara að fyrirgefa innsláttarvillur. Falli gjaldkerinn í gildruna nær óprúttir aðilinn að fá greiðslu inn á reikning sem hann hefur yfirráð yfir og er fyrirtækið þar með í flestum tilfellum búin að tapa þeim fjármunum.

Að lokum hefur ný aðferð einnig verið að ryðja sér til rúms. Um er að ræða skilaboðasvik í gegnum snjallsíma og samfélagsmiðla. Markmiðið er að komast yfir upplýsingar eins og lykilorð, notandanöfn, bankaupplýsingar eða aðrar viðkvæmar upplýsingar. Upplýsingarnar eru síðan nýttar af óprúttum aðilum til að villa á sér heimildir í samskiptum við ýmsa þjónustuaðila og fjármála-stofnanir.

Hvað er hægt að gera?

Mikilvægur þáttur í að lágmarka líkurnar á svikum af þessu tagi er að auka vitundarvakningu innan fyrirtækisins. Einkum þarf að veita starfsfólki víðeigandi fræðslu, þjálfun og upplýsingar. Þá þurfa stjórnendur að gæta þess að netöryggismál fái sama vægi og önnur rekstrarmál innan fyrirtækisins. Einnig þarf að tryggja að boðleiðir og viðbrögð starfsmanna sem varir

verða við netögnir séu einföld, skýr og markviss. Starfsfólkið þarf þannig að þekkja vel ferla fyrirtækisins og kunna að bregðast rétt við. Segja má að þjálfun starfsmanna, öflug öryggisvitund og aðgát séu í raun besta forvörnin.

Stjórnendur fyrirtækja þurfa því að kynna sér málefnið vel. Starfsmenn þurfa að æfa viðbrögð við árásum og þekkja það verklag sem gildir undir slíkum kringumstæðum. Ásamt þessu er nauðsynlegt að huga vel að upplýsingaöryggi, yfirfara reglulega öryggisstillingar og framkvæma úttektir á netöryggismálum. Þetta á ekki síst við ef verið er að framkvæma breytingar á upplýsingatækni hverfi félagsins. Einnig er þetta mikilvægt ef upplýsingatækniþjónustu er úthýst til þriðja aðila. Endanlegri ábyrgð á rekstri og innra eftirliti verður ekki útvistað og því er nauðsynlegt að viðhafa virkt eftirlit með útvist-uðum þáttum.

Tjónum af völdum þeirra netglæpa sem um ræðir fer hratt fjölgandi. Oft á tíðum er um töluverðar fjárhæðir að ræða fyrir íslensk fyrirtæki. Fjárhagstap það sem orsakast af svikum getur því haft alvarlegar afleiðingar fyrir fyrirtækið. Slík óhöpp geta þó ekki síður skaðað og jafnvel eyðilagt orðspor fyrirtækisins.

KPMG aðstoðar fyrirtæki og stofnanir við að efla netvarnir, auka almenna þekkingu starfsmanna sem og að yfirfara og uppfæra innra verklag vegna netöryggis. KPMG hefur einnig veitt aðstoð við rannsóknir sviksemismála, til dæmis við frumrannsókn, með það að markmiði að greina hvað fór úrskeiðis hjá félaginu.

Byggt á reynslu okkar hjá KPMG á þessu sviði er ljóst að ekki mun draga úr tíðni netglæpa og svikamála af því tagi sem hér um ræðir í fyrirsjáanlegri framtíð. Þvert á móti sjáum við nýjar aðferðir og tegundir fjársvika sífellt skjóta upp kollinum. Ögn vegna slíkra svikamála mun því halda áfram að vera áskorun í rekstri íslenskra fyrirtækja og aðferðir munu taka á sig enn fjölbreyttari myndir samhliða þróun á sviði upplýsingatækni.

Samtök fjármálafyrirtækja leita að lögfræðingi

Í starfinu felst fjölbreytt samstarf við aðildarfélag SFF svo sem vegna innleiðingar EES-gerða á fjármálamarkaði, gerð umsagna um þingmál og stjórnvaldsfyrirmæli og samskipti við eftirlits- og stjórnarsýslustofnanir fyrir hönd aðildarfélaga. Í starfinu felst einnig þátttaka í undirbúningi stefnumótunar samtakanna í ýmsum málum og aðkoma að alþjóðlegu samstarfi.

Menntunar- og hæfniröfur:

- Embættis- eða meistaraþróf í lögfræði.
- Hæfni til að koma frá sér efni í ræðu og riti, bæði á íslensku og ensku. Þekking á einu Norðurlandamáli er kostur.
- Sveigjanleiki, sjálfstæði og frumkvæði í vinnubrögðum.
- Nákvæmni, vandvirkni og metnaður.
- Þekking á lagaumhverfi fjármálafyrirtækja, þ.m.t. váttryggingafélaga, er kostur.
- Þekking á samkeppnisrétti er kostur.
- Starfsreynsla úr fjármálafyrirtæki þ.m.t. váttryggingafélagi, stjórnarsýslu eða á öðrum vettvangi sem nýtist í starfi er kostur.
- Framhaldsnám sem nýtist í starfi er kostur.

Upplýsingar veitir Jóna Björk Guðnadóttir, yfirlögfræðingur SFF, í síma 591 0400.

Umsóknir berist á skrifstofu SFF í Húsi atvinnulífsins, Borgartúni 35, 105 Reykjavík eða í tölvupósti á jona@sff.is.

Umsóknarfrestur er til 15. mars nk.

SAMTÖK FJÁRMÁLAFYRIRTÆKJA

SFF eru heildarsamtök fjármálafyrirtækja á Íslandi. Aðildarfélag samtakanna eru 27 talsins. Tilgangur og meginverkefni samtakanna er að vera málsvari fjármálafyrirtækja og stuðla að því að starfskilyrði þeirra séu samkeppnishæf. SFF eru málsvari aðildarfélaga samtakanna gagnvart stjórnvöldum, eftirlitsstofnunum, almenningi og atvinnulífi og aðstoða þau við að byggja upp heilbriggt og traust fjármálakerfi. SFF eiga aðild að bæði Evrópsku bankasamtökunum (EBF) og Samtökum evrópskra tryggingarfélaganna (IE). Hjá SFF starfa sex starfsmenn sem búa yfir margvislegri sérfræðisþekkingu.

Twitter-forsetinn

Björn Berg
Gunnarsson
fræðslustjóri
Íslandsbanka

Til að hámarka árangurinn er Trump sagður láta prenta út vinsælustu færslurnar sínar og kanna hvað hittu í mark.

borið við 2,3 milljarða á Facebook og milljarð á Instagram. En þrátt fyrir stöðnun er reksturinn allt annar og betri en áður og eftir áralangan taprekstur hefur hagnaði nú verið skilað fimm ársfjórðunga í röð.

Hagnaður af reglulegri starfsemi nam um 54 milljörðum króna á síðasta ári, því fyrsta sem í heildina var rekið réttum megin við núllið. Tekjur af hverjum notanda hafa aukist um fjórðung frá kjöri Trump og ríflega tvöfaldast frá árinu 2014. Þetta er því allt í rétta átt hjá Twitter en væntingar fjárfesta til þessa árs eru þó hóflegar. Gert er ráð fyrir um fimmtungs vexti kostnaðar á milli ára, en meðal annars verður þess freistað að auka enn frekar birtingu efnis sem klæðskerassiðið er að hverjum og einum notanda og slíkt á að auka sölu auglýsinga enn frekar.

Hvort betri afkoma Twitter er Trump að þakka skal ósagt látið en það er þó ekki hægt að útiloka. Þá er spurningin bara hvort áframhaldandi velgengi fyrirtækisins velti ekki á því hversu vel tekst að virkja fleiri forseta. Ætli okkar eigin @sagnaritari muni kannski beintísta #12stig á laugardaginn?

Er ekki fullmikið að kalla svefnherbergi Bandaríkjaforseta verkstæði djöfulsins? Það er þó haft eftir Reince Priebus, fyrrverandi starfsmannastjóra Hvíta hússins, í Fear, áhugaverðri bók Bob Woodward um forsetatið Donald Trump. Priebus vísar þar til þess tíma sem Trump ver uppi í rúmi, horfandi á spjallþætti í sjónvarpi með símann við hönd. Á Twitter tjáir fingraglaði forsetinn skoðanir sínar og tilfinningar og heimurinn fylgist með.

Á Twitter komast notendur í beint og milliliðalaust samband við umheiminn. Það kann forsetinn vel að meta, enda í miðju stríði við frjálsa fjölmiðla og fjölmiðlafólk sem á það til að kanna hvort það sem sagt er sé satt og rétt. Til að hámarka árangurinn er Trump sagður láta prenta út vinsælustu færslurnar sínar og kanna hvað helst hittu í mark.

Þrátt fyrir þetta hefur notendafjöldi miðilsins ekkert breyst frá því Trump var kjörinn forseti síðla árs 2016. 321 milljón manna nýtir sér Twitter í hverjum mánuði saman-

Skotsilfur

Aðgerðirnar hitta þá sjálfa fyrir

Það kom ýmsum á óvart þegar **Ragnar Þór Ingólfsson**, formaður VR, lýsti því yfir að verkalyðshreyfingin ætlaði aðallega að beina spjótum sínum að ferðaþjónustunni í boðuðum verkfallsaðgerðum sínum. Afkoman í greininni hefur enda versnað hratt og þá eru lífeyrisjóðirnir, sem félagsmenn verkalyðsfélaganna greiða mánaðarlega til, vitaskuld stærstu hluthafar í nær öllum stærstu ferðaþjónustufyrirtækjum landsins. Taka má dæmi af stærsta fyrirtækinu, Icelandair Group, þar sem samantlagður eignarhlutur lífeyrisjóðanna er hátt í 55 prósent. Það er því dagljóst að aðgerðir verkalyðshreyfingarinnar munu fyrst og fremst hitta hana sjálfa fyrir.

Slá af kröfum

Athygli vakti á þriðjudag þegar Efling krafðist þess að Samtök atvinnulífsins birtu „opinbera leiðréttingu“ á frétt sem samtökin höfðu birt um kröfugerð stéttarfélagins. Ef eitthvað er að marka yfirlýsingu Eflingar er formaðurinn, **Sólveig Anna Jónsdóttir**, og félagar með henni í fyrsta sinn að tilkynna viðsemjanda sínum um breyttar og vægari kröfur sínar. Stéttarfélagið er þá til að mynda fallið frá kröfum sínum um bil á milli launaflokka og aldursþrepa. Yfirlýsingin ætti því að marka nokkur tímamót og er í sjálfu sér fagnaðarefni, enda hefur bilið á milli deilenda því minnkað nokkuð.

Ef og hefði

Þrátt fyrir kólnun í hagkerfinu, framboðshrun í flugsætum til landsins og óvissu á vinnumarkaði hefur krónan haldist stöðug undanfarnar vikur og má segja það sama um hlutabréfamarkaðinn. Ástæðuna er fyrir og fremst að rekja til mikils innflæðis í Marel en erlendir sjóðir hafa undanfarið keypt bréf í félaginu, sem **Árni Oddur Þórðarson** stýrir, fyrir hátt í tíu milljarða. Má slá því föstu að ef ekki væri fyrir innflæðið hefði krónan verið búin að gefa töluvert eftir undanfarið.

Hlutabréf í Kraft Heinz hrynja í verði

Hlutabréf í matvælarísanum Kraft Heinz hafa hrundið í verði um tugi prósent undanfarna daga eftir að framleiðandinn sagðist hafa niðurfært eignir upp á 15,4 milljarða dala á fjórða fjórðungi síðasta árs og upplýsti jafnframt um að bandaríska verðbréfaeftirlitið hefði hafið rannsókn á reikningsskilum fyrirtækisins. Matvælfyrirtækið varð sem kunnugt er til við samruna Kraft Foods og HJ Heinz árið 2015. NORDICPHOTOS/GETTY

Sögulegt tækifæri

Agnar Tómas Möller framkvæmdastjóri Sjóða hjá GAMMA

Eftir efnahagsuppgang síðustu ára stefnir í að viðsnúningur hagkerfisins muni verða sneggr en Seðlabankinn og aðrir greiningaraðilar hafa spáð fyrir um. Vöxtur í komum ferðamanna hefur snúist í samdrátt og hörð átök á vinnumarkaði munu stórskada okkar stærstu en jafnframt viðkvæmstu útflutningsatvinnugrein, ferðaþjónustuna, sem og aðrar greinar. Að endingu munu heimilín finna fyrir minna atvinnuöryggi og aukinni verðbólgu samfara hækkun höfuðstóls íbúðalána.

Staðan er alvarleg. Heimili og fyrirtæki sjá hvað er í vendum líkt og kemur fram í minnkandi innflutningi, samdrætti í innlendri kortaveltu og nýjar tölur um útlán bankakerfisins benda til skarpes samdráttar fram undan í nýjum útlánum til fyrirtækja. Mesta lækkun á leiðandi hagvísunum fyrir íslenska hagkerfið frá árinu 2008 (reiknað af Analytica) er birtingarmynd þessarar þróunar.

Lykilstærðir nokkurra ríkja í árslok 2018 (% VLF)

Land	10 ára vextir	Verðbólga	Skuldir ríkissjóðs	Fjárlagaafgangur
Ástralía	2,1%	2,2%	41%	-1,4%
Bandaríkin	2,7%	2,4%	106%	-4,7%
Bretland	1,1%	2,5%	87%	-2,0%
Indland	7,5%	4,7%	70%	-6,6%
Ísland	5,4%	2,5%	37%	0,9%
Ísrael	2,0%	0,7%	61%	-3,2%
Japan	0,0%	1,2%	238%	-3,7%
Kanada	1,9%	2,6%	87%	-1,2%
Mexíkó	8,3%	4,8%	54%	-2,5%
Noregur	1,6%	1,9%	36%	5,7%
Nýja-Sjáláland	2,2%	1,4%	30%	0,8%
Rússland	8,4%	2,8%	15%	1,6%
Þýskaland	0,1%	1,8%	60%	1,5%

Nafnvextir á Íslandi, bæði til skemmri og lengri tíma, eru mjög háir í alþjóðlegum samanburði þegar litið er til sterkra grunnþátta eins og lágra skulda, öflugss lífeyriskerfis, jákvæðrar eignastöðu þjóðarþúsins, viðvarandi viðskiptaafgangs og hallalaus rekstrar ríkissjóðs, og enn sem komið er nokkuð lágrar verðbólgu (m.v. samræmda vísitölu án húsnæðisverðs). Á sama tíma og efnahagshorfur eru að versna í flestum okkar viðskiptalöndum og lítið svigrúm til frekari lækkunar vaxta, er því þveröfugt farið hér. Því ætti að vera rými til að létta verulega undir með heimilum og fyrirtækjum með lækkun vaxta á sama tíma og hagkerfið hægir á sér. Vandinn er þó sá að kröfur um

launahækkunir langt umfram svigrúm atvinnulífsins munu koma í veg fyrir lækkandi vaxtastig.

Eftirfarandi tafla tekur saman þessar helstu lykilstærðir ásamt 10 ára skuldabréfavöxtum, fyrir bæði mjög þróuð lágvaxtaríki, hávaxta nýmarkaðsríki, og minni myntsvæði á verðbólguþröngum, líkt og Ísland, Ísrael og Nýja-Sjáláland.

Líkt og taflan sýnir, eru langtíma-vextir á Íslandi mjög háir í samanburði við önnur lönd, þegar rýnt er í helstu grunnstærðir og ljóst að svigrúm til lækkunar gæti verið umtalsvert og ábati heimila og fyrirtækja af því töluverður. Sem dæmi má taka óverðtryggt jafngreiðsluíbúðalán til 40 ára – vaxtalækkun um 1% lækkar greiðslubyrði slíks láns um

rúm 12%, eða um 27 þúsund krónur á mánuði fyrir 40 milljóna lán. Í könnun Seðlabankans í janúar kom fram að væntingar markaðsaðila á skuldabréfamarkaði voru um 2,8% verðbólgu að meðaltali næstu 10 ár. Á sama tíma fór verðbólguálag á skuldabréfamarkaði hratt lækkandi vegna væntinga um að kjarasamningar myndu nást án umtalsverðra verðbólguáhrifa. Áhrifin af því horft fram á veginn hefðu getað komið fram í umtalsverðri lækkun á vaxtastigi, sem og lækkun vaxtalags til heimila og fyrirtækja, hafi erlendir fjárfestar trú á Íslandi sem fjárfestingarkosti nú þegar dýrnar verða opnaðar á næstunni.

Nú þegar kjaraviðræður eru komnar í hnút hefur verðbólguálag á skuldabréfamarkaði snarhækkað undanfarið eða um 0,5% til skemmri tíma og 0,3% til lengri tíma. Hræðsla og óvissu um niðurstöðu kjarasamninga mun koma í veg fyrir frekari vaxtalækkunir að svo stöddu jafnvel þó hröð kólnun sé fram undan. Ein af kröfum verkalyðshreyfingarinnar er að vextir lækki á Íslandi. Það er alveg ljóst að miðað við þær kröfur sem hafa verið settar fram er það aðeins fjarlægur draumur. Vonandi átta aðilar vinnumarkaðarins sig á því sögulega tækifæri sem er til staðar að ná vöxtum niður á Íslandi – það yrði kjarabót sem kostaði ekkert.

Breiðu bökin

SKOÐUN

Þorsteinn Friðrik Halldórsson

Ferðaþjónustufyrirtæki eru í skotlínu verkalyðsforystu sem freistar þess að ná fram kröfum sínum með verkfallsaðgerðum. Formaður VR komst þannig að orði að fyrirhugaðar verkfallsaðgerðir beindust gegn „breiðu bókunum í ferðaþjónustunni“. Þar á hann við

tuttugu og fimm hótél og stærstu rútufyrirtækin.

Fátt virðist um breið bók á meðal rútufyrirtækjanna. Fimm stærstu rútufyrirtækin töpuðu samtals 319 milljónum króna á árinu 2017. Gray Line réðst í endurskipulagningu á rekstrinum í vetur með því að segja upp þrjátíu og tveimur starfsmönnum og selja átta rútur. Verkföll og miklar launahækkunir eru ekki til þess fallin að bæta stöðuna.

Hvað hótélin varðar stöðu þau misvel á síðasta ári. Samkvæmt ýtarlegri greiningu KPMG sem birt

var í október batnaði afkoma hótela á höfuðborgarsvæðinu á fyrstu sex mánuðum síðasta árs miðað við sama tímabil 2017 en versnaði töluvert á landsbyggðinni. EBITDA-framlegð á höfuðborgarsvæðinu hækkaði úr 6,8 prósentum í 10,1 prósent á tímabilinu.

Batnandi afkomu sumra hótela á fyrri helmingi síðasta árs þarf þó að taka með fyrirvara enda hefur staða ferðaþjónustunnar breyst á skömmum tíma. Horfurnar eru öllu óljósari en þær voru fyrir ári. Nú spáir Isavia því að ferðamönnum fækki á þessu

ári í fyrsta sinn í tíu ár. Spáin gerir ráð fyrir tæplega milljón færri farþegum en í fyrra. Það getur leitt til þess að ýmsar fjárfestingar síðustu ára sem tóku mið af óbreyttum eða vaxandi fjölda ferðamanna reynist óarðbærar þegar upp er staðið.

Það er undarlegt að tala um breið bók í ferðaþjónustunni þegar atvinnugreinin horfir fram á fækkan ferðamanna og samdrátt. Mikil velta er engin ávisun á öruggt skjól þegar slíkar breytingar eiga sér stað. Sum bók eru vissulega breiðari en önnur, en fá fyrirtæki eru undan-

skilin því að þurfa að laga sig að nýju rekstrarumhverfi. Það er verkefni þessa árs.

Þá þarf jafnframt að hafa í huga að meira er undir en rekstur nokkurra fyrirtækja. Á síðustu árum hefur fólk og fyrirtæki í ferðaþjónustu náð gríðarlegum árangri í að byggja upp orðspor Íslands á erlendri grund. Orðsporið átti þátt í að knýja ferðamannastrauminn og myndaði þannig eina af undirstöðum lífskjarabóta síðustu ára. Orðsporið er ekki sjálfgefið. Því þarf stöðugt að viðhalda.

NOSTRA

TAKK FYRIR OKKUR

MICHELIN
2019

BESTI VEITINGASTAÐURINN
FYRIR „FÍNT ÚT AÐ BORÐA“ 2019
- THE REYKJAVÍK GRAPEVINE

BESTI NÝI VEITINGASTAÐURINN 2018
- THE REYKJAVÍK GRAPEVINE

BESTI NÝI BARINN 2018
- THE REYKJAVÍK GRAPEVINE

HAPPY HOUR

Miðvikudaga til laugardaga frá 17-19

Stjórnar- maðurinn

Hrein hægristefna

Á Íslandi ríkir mikill bilismi. Heilu stjórnmalaflokkarnir virðast hafa það að meginstefnu sinni að tryggja frjálst flæði einkabilsins um borg og bý. Þá má ekkert samþykkja eða hlusta ef stungið er upp á nokkru sem heftir þá frjálsu för. Hvort sem það heitir götulokanir eða lagning stíga fyrir hjólandi eða gangandi. Þessar áherslur koma stjórnarmanninum spáskt fyrir sjónir, enda taldi hann hægristefnu meðal annars snúast um frelsi svo lengi sem það ekki skadar aðra, og lögmálið um að þeir sem noti skuli borga.

Auðvitað er það þannig að tryggja verður að umferð gangi bætilega í Reykjavík. Á því er og hefur verið misbrestur, sem ætti að vera algerlega óþarft í ekki stærri borg. Hitt er svo annað mál að allar samgöngubætur eigi að miða að því að gera veg einkabilsins sem mestan. Staðreyndin er auðvitað sú að einkabillinn er bæði mengunar- og slysaaldur. Umferðarmannvirki eru auk þess oft lýti á borgarlandinu.

Þá er ónefnd sú staðreynd að einkabillinn er óheilbrigðasti ferðamáti sem völ er á. Íslenska þjóðin er meðal þeirra feitustu í Evrópu, og mætti alveg við því að leggja eilítið aukalega á sig við hversdagsamstrið. Fyrir marga gæti ganga út á næstu strætostoppistöð breytt miklu. Ef fleiri fengjust til að nýta heilbrigðari fararskjóta, eins og hjól eða tvo jafnfljóta fælist í því mikill þjóðfélagslegur sparnaður. Þótt ekki væri nema fyrir lægri útgjöld til heilbrigðismála.

Einkabillinn ætti því alls ekki að vera í forgangi. Vegtollum ber að fagna og gjöld í stöðumæla ættu að vera margfalt hærri. Rétt eins og þau eru í þeim borgum sem við berum Reykjavík saman við á tyllidögum. Í London var það íhaldsmaðurinn Boris Johnson sem mest gerði fyrir uppbyggingu hjólastíga og þrengdi auk þess verulega að einkabílum. Menn verða vart hægrisinnadri en það. Auðvitað, enda var það hægristefna í sinni tærustu mynd. Einkabillinn mengar og því er réttlætlanlegt að þrengja að honum. Vonandi að hægrimenn í borginni og víðar gætu tamið sér að fylgja prinsippum frekar en háværa minnihlutanum.

Jón stjórnarformaður Vitrolife

Stjórn Vitrolife hefur lagt til að Jón Sigurðsson, forstjóri Össurar, verði kjörinn stjórnarformaður sænska líftækniyrirtækisins á aðalfundi fyrirtækisins sem verður haldinn í byrjun maí næstkomandi. Jón hefur setið í stjórn þess frá árinu 2015.

Fram kemur í tilkynningu frá félaginu, sem er skráð á hlutabréfamarkað í Stokkholmi, að Carsten Browall, stjórnarfor-

Jón Sigurðsson,
forstjóri Össurar

maður þess til sex ára, muni stíga til hliðar á aðalfundinum.

Stærsti hluthafi Vitrolife, sem þróar og selur ýmsar heilbrigðisvörur, er danska fjárfestingafélagið William Demant með 22 prósent hlut en félagið er jafnframt stærsti hluthafi Össurar með 51 prósent hlut. Markaðsvirði félagsins er um 20 milljarðar sænskra króna. – Kij

26.02.2019

Það að vera með stórt fyrirtæki er ekki endilega það sama og að vera með mikinn hagnað, til dæmis töpuðu stóru hópferða-fyrirtækin öll peningum á síðasta ári.

Jóhannes Þór Skúlason,
framkvæmdastjóri SAF

Verðmæti

Hámarkaðu árangurinn þinn og verðmæti með því að nýta þér fjölbreytta þekkingu og víðtæka reynslu PwC á öllum sviðum rekstrar

Hafðu samband því þinn árangur er mikils virði.

PwC | Sími 550 5300 | www.pwc.is

PwC á Íslandi er framsækið og traust fyrirtæki sem veitir sérfræðisþjónustu á sviði fyrirtækja- skatta- og lögfræðiráðgjafar, endurskoðunar og reikningsskila. Fyrirtækið er íslenskt og er hluti af alþjóðlegu neti sjálfstæðra fyrirtækja sem aðstoðar viðskiptavinum sínum við að auka verðmæti, stjórna áhættu og bæta árangur sinn.

Reykjavík | Akureyri | Reykjanesbær | Húsavík | Selfoss | Hvalsóllur | Vestmannaeyjar